

Sindikat sredi jesenskih nalog

Na republiški ravni je pozornost naravnana na pripravo konference Zveze sindikatov Slovenije, ki bo sredi novembra. V ta namen naj bi v osnovnih in občinskih organizacijah temeljito obravnavali vsa gradiva in zavzeli ustrezna stališča ter s tem obogatili tudi sklepne dokumente konference.

Aktivnost sindikatov pa bo poleg tega v drugem polletju usmerjena v uveljavljanje družbenoekonomskega položaja delav-

cev in utrjevanje vloge, položaja in odgovornosti delavcev pri razvoju družbenopolitičnega sistema. Mnoga pomembna vprašanja, kot so preobrazba družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu, zakon o družbenem sistemu informiranja in druga, naj bi obravnavali v javnih razpravah.

Na istem posvetu so tudi ocenili delo po osnovnih organizacijah in rekli naslednje:

»V glavnem je aktivnost zadovoljiva, tudi delovne programe v večini imajo, važna pa je kvaliteta njihovega uresničevanja. Uveljaviti moramo zavest, da predsednik še ni osnovna organizacija, ampak da so to njen izvršni odbor in komisije. Izvršni odbor naj obravnava konkretne probleme delavcev.«

Tako na republiški ravni, kako pa pri nas? Predsednik sveta sindikata železarne tov. Edo Kričej je povedal:

»Izvršni odbori osn. organizacij v železarni so pripravili v skladu s programom republiškega sveta svoj delovni program za naslednje obdobje, v katerem je ena od bistvenih točk obravnava devetmesečnih rezultatov dela, ker ob polletju temu nismo posvetili dovolj pozornosti.

Druga važna stvar so priprave na sprejem letnih načrtov in no-

vega srednjeročnega. V zvezi s tem smo se s predsedniki IO OO dogovorili, da skupaj s poslovnimi delavci v tozidih pripravimo programe aktivnosti. IO pa bodo na podlagi stališč republiškega sveta o družbenem planiranju zagotovili uresničevanje dogovorjenih načel, se zavzemali, da plani ne bodo le zbir želja, temveč odraz dejanskih zmožnosti in potreb delavcev.

V tem času bomo temeljito razpravljali tudi o načrtovanih investicijah. Jeseni se pripravljajo še volitve v nove IO OO, zato bomo z vso odgovornostjo skupaj z OO ZK skrbeli, da nas bodo v izvršilnih telesih osn. org. zastopali delavci, ki jim zaupamo. V jesensko delo spada tudi problematika o stanovanjskem gospodarstvu in seveda vsakdanje aktivnosti.«

Z. Strgar

Povezovanje z Metalno obeta dobre rezultate

Poslovno sodelovanje med našim tozdom stroji in deli in Metalno Maribor (bolj točno: z njenim tozdom TIO — tovarno investicijske opreme) je staro že dobrih pet let. Leta 1974 smo se namreč dogovorili o poslovnem sodelovanju za mehanske stiskalnice. Že takrat smo si delo razdelili: Metalna se je specializirala za izdelavo visoko vrednih zvarjenec, železarna Ravne pa za izdelavo in obdelavo ulitkov in odkovkov ter montažo stiskalnic. Obseg prodajnih pogodb odlej stalno narašča, saj smo npr. v zadnjih štirih letih izvozili stiskalnice v SZ za okrog 30 milijonov dolarjev. Pri tem so vštete tudi tiste stiskalnice, ki jih je Metalna izdelala po naši dokumentaciji. Stiskalnic je bilo skupaj prek 230, kar je že lep obseg. Predvsem pa kaže, da je to bilo možno samo zato, ker sta Metalna — TIO in TOZD stroji in deli tesno sodelovala.

Možen pa je še večji nadaljnji razvoj predvsem na tehničnem in tehnološkem področju. Ker zakon o združenem delu takšno sodelovanje dopušča, so se samoupravni organi tozda stroji in deli in Metalne sporazumeli, da je treba sodelovanje tudi pravno urediti. Skupno so izdelali sporazum. Z njim oba partnerja urejata medsebojne odnose pri proizvodnji preoblikovalnih strojev

in njihovem plasmaju na jugoslovansko in inozemsko tržišče. Osnova sporazuma je skupno planiranje in razvojna dejavnost pri proizvodnji in plasmaju preoblikovalnih strojev ter dogovorjena delitev dela med podpisnicama. Medsebojni odnosi in poslovanje temeljijo na družbenoekonomskih odnosih, ki nastanejo pri skupnem proizvodu in poslovanju na skupnem prihodku.

Skupni proizvod po tem sporazumu so skupine preoblikovalnih strojev, namenjene za kovanje, predelavo pločevine in odpadne pločevine (odpadkov) ter dopolnilne odpreme. Skupni organ je šestčlanski poslovni odbor. Oba partnerja sta se dogovorila na podlagi skupnih programov za proizvodnjo skupnih proizvodov tudi za tesno sodelovanje pri prodaji. V prihodnosti bo treba oblikovati posebne strokovne time za projektiranje, preoblikovanje strojev kot tudi kompletnih preoblikovalnih linij. Namen je, da skupaj z Metalno — TIO postanemo sposobni projektirati kompletne inženiringe predvsem za avtomobilsko industrijo in tisto, ki preoblikuje pločevine pa tudi za kovaško. Delitev dela, kakor jo predvideva sporazum, je treba razumeti globlje. Gre predvsem za to, da se dela ne bi podvajala, ampak da bi s čim bolj racionalno

(Nadaljevanje na 2. strani)

Stojan Batič, Prežihov Voranc, bron

Linija naših stiskalnic v IMV Novo mesto

(Nadaljevanje s 1. strani)

proizvodnjo nižali proizvodne stroške in večali konkurenčno sposobnost.

V naslednjem petletnem obdobju 1980—85 predvidevamo velike potrebe na tem področju. Iz-

kazujeta jih predvsem Crvena zastava in FAP Priboj, a tudi drugi. Vključiti pa se nameravamo tudi v izvoz, in sicer v dežele v razvoju ter na zahod. Dani so torej vsi pogoji, da bo povezovanje z Metalno — TIO dalo dobre rezultate.

-ek

IZ OO ZK V ŽELEZARNI:

V TOZD komerciala bodo komunisti okrepili svoje vrste

Na ponovljenem referendumu, ki je bil 12. septembra, so tudi delavci TOZD komerciala sprejeli nove samoupravne akte, ki naj bi v prihodnje omogočali nagrajevanje po vloženem delu. S čim se niso strinjali, da teh aktov niso sprejeli že na prvem referendumu, predvsem pa, kje so vzroki, ki še danes povzročajo nezadovoljstvo med delavci — komunisti, o tem se je razgovoril Jakob Konič, sekretar osnovne organizacije ZK.

»Tudi komunisti v TOZD komerciala smo takoj po neuspelem referendumu na skupnem sestanku družbenopolitičnih organizacij tozda analizirali vzroke. Ugotovili smo naslednje:

1. Glavni vzrok za neuspeh referenduma je nepravilno vrednotenje dela v komerciali, ki se v večini primerov, glede na pritožbe ne nanaša na manj zahtevna, temveč na bolj zahtevna dela in opravila. Vse pritožbe, ki so bile posredovane službi OD, so bile zavržene brez temeljite obrazložitve po točkah pritožb.

2. Čeprav smo se aktivno pripravili, so bili delavci zaradi preobsežnega gradiva in kratkega časa precej slabo informirani. Mislim, da bi zato bilo prav, da bi vodstvo tozda na že večkratne zahteve in priporočila OO ZK in IO OOS razporedila na dela in naloge s področja osebnih dohodkov ustreznega delavca. Ta naj bi preučeval akte, informiral delavce, ugotavljal delovno uspešnost delavcev, analiziral vzroke slabih pokazalcev itd.

3. Glede na pretekle izkušnje je bila za ta referendum izredno slaba propaganda. Bile so pomanjkljivosti v organizaciji od centra za samoupravo in informiranje, kar je razvidno iz tega, da delavci v tozdu komerciala na Prevaljah niso dobili glasovnih listov za »pravilnik o normah«. Nadalje so dobili delavci na dan referenduma dopuste in službena potovanja. To pa je neodgovorno in nedopustno od voj.

4. Značilno pri sedanji situaciji je še vedno precejšnje nezaupanje delavcev do službe za oblikovanje OD, in bi se nekatere stvari morale na samoupravno dogovorjeni način rešiti. Referendum bi moral biti izveden v dveh delih — kot je bilo prej zamišljeno. To bi bili glavni vzroki za slab izid referenduma. Gotovo pa so obstajali tudi drugi, ki pa jih še nismo odkrili in analizirali.

»Kaj boste storili, da bodo delavci bolj zaupali službi za oblikovanje OD?«

»Nezaupanja ni toliko med delavci, ki opravljajo težka fizična dela, ampak med tistimi s srednjo in višjo izobrazbo. Prav njihove pritožbe niso bile pravilno in objektivno rešene. Kolikor pa, so bile rešene površno — nedodelano. O teh pojavih smo zadnje čase v našem tozdu na veliko razpravljali. O njih so sprejele sklepe tudi vse družbenopolitične organizacije in delavski svet tozda. V sklep smo zapisali, da se ne moremo strinjati s službo za oblikovanje OD, če ta ne po-

sreduje temeljitih rešitev. Delavski svet tozda pa mora sedaj od službe za OD zahtevati, da ta čimprej objektivno reši sporne zadeve.«

»Kaj menite komunisti o ugotovitvi, da je prav v vašem tozdu najmanj komunistov na vodilnih mestih?«

»Ta ugotovitev ni od včeraj, ampak je pri nas prisotna že nekaj let. O tem, da nimamo na vodilnih mestih komunistov, je naša osnovna organizacija ZK že večkrat — tudi kritično razpravljala. To neurejeno področje je prišlo na dnevni red vselej takrat, če se je v tozdu kaj zataknilo. Če nimamo na vodilnih mestih dovolj komunistov, s tem ni še rečeno, da delo ni v redu vodeno in da so zaradi tega slabi medsebojni odnosi. Vendar vse to nas komuniste precej moti in ovira pri našem vsakdanjem delu. Zakaj? Vodilnemu delavcu, če je ta komunist, se lažje dajejo

politične zadolžitve, od katerih ni odstopa. Dosti lažje in brez ovin-karjenja se da pomeniti s komunistom kot s tistim, ki ni. Da tega do danes še nismo uspeli urediti, nam nekateri precej zamerijo. Kot sekretar in dolgoletni komunist se tega zavedam. Zato tudi bomo svojo napako, če je že naša, v prihodnje popravili.«

»Leto 1979 bo kmalu poteklo. Ali boste komunisti izvršili vse naloge, ki jih vsebuje vaš akcijski program?«

»Predvsem smo si že spomladadi zadali nalogo, da moramo čimprej odpraviti vse vzroke, ki vplivajo na nerazpoloženost delavcev. Danes, ko bo leto kmalu pri koncu, neslavno ugotavljamo, da marsičesa nismo uspeli realizirati. Zato smo na zadnjem sestanku OK ZK sprejeli sklep, da je treba jeseni vse zamujeno nadoknaditi in da bomo svoje vrste okrepili.«

Franc Rotar

Proizvodnja slovenskih železarn v avgustu

Dosežki v avgustu so pod pričakovani in v osnovni proizvodnji, to je proizvodnji surovega železa in jekla, celo slabši od doseženih rezultatov v juliju. Julijske rezultate smo pa ocenili za slabe.

Blagovna proizvodnja, ki je pravzaprav najpomembnejša za tržišče, je bila avgusta nekaj boljše od preteklega meseca, vendar še daleč pod načrtovano nalogo. Podobno je z doseženo vrednostjo prodaje, ki z nižjo povprečno ceno zaostaja za količinskim rezultatom.

Iz meseca v mesec se boljšajo podatki o izvozu, ki so izdatno boljše kot prejšnji mesec in je bila izvožena količina izdelkov kar 14% večja od mesečno načrtovane. Razlika od ustvarjene vrednosti izvoza je pa že večja kot pri blagovni proizvodnji. Da bi dosegli tudi mesečno načrtovano vrednost izvoza, je zmanjkalo celih 6% vrednosti, čeprav je tudi ta rezultat za 11% boljši od julijskega.

Prekomerna odsotnost z dela, kolektivni dopusti v nekaterih proizvodnih obratih, prekomerni zastoji, podaljšana popravila, pomanjkanje vložka in problematika je domala enaka, kot je veljala za julij. Če bi se vsaj menjali v proizvodnih rezultatih ob podobni problematiki tozdi. Žal je veliko primerov, da se slabi rezultati vrste iz meseca v mesec ob podobnih navedbah težav v istih tozdi in to vzbuja zaskrbljenost.

Proizvodnja surovega železa je bila pod planom. Na jeseniških plavžih so dosegli le 91% načrtovane količine. Nasprotno so dosegli odličan rezultat na elektrolavzu železarne Štore, saj so proizvedli nad 4000 ton in izvršili mesečni načrt s 131%. Skupni dosežek je bil 99% izvršitve plana, ali proizvodnja je bila blizu 3000 ton manjša kot v lanskem avgustu.

Proizvodnja jekla je bila najnižja v letošnjem letu in že dol-

go ni bila tako slaba. Tudi v lanskem avgustu proizvodnja jekla ni bila kaj prida, saj imajo v tem mesecu ravenški jeklarji vsako leto veliko popravila. Bila je pa za skoraj 2400 ton večja ali za okoli 6%. Po osmih mesecih znaša letošnja proizvodnja surovega železa vsega nekaj manj kot 502.000 ton. Tolikšna proizvodnja je že za 1% nižja, kot je bila dosežena preteklo leto v enakem obdobju. Do konca letošnjega leta bi morali vse mesece preseči mesečno načrtovane količine, da bi dosegli lanske letošnje proizvodnje. V zadnjem četrtletju letošnjega leta bo pričela s poskusnim obratovanjem nova štorska električna obločna peč. Ta bo lahko stanje izboljšala, vendar je tudi za letos malo verjetnosti, da bo presežena letna proizvodnja 800.000 ton surovega jekla.

V železarnah so presegli mesečni načrt blagovne proizvodnje le v železarni Štore s 103%, proizvodnjo traktorjev so pa izvršili le 55%. V železarni Jesenice je izvršitev 93% in v železarni Ravne 91%.

Razen pri debeli pločevini na Jesenicah so v vseh vročih valjarnah izdelali za prodajo manj, kot je poprečna mesečno načrtovana količina. Dobre rezultate so dosegli pri kovanih izdelkih železarne Ravne, jeklovleki v vseh treh železarnah, hladna valjarna železarne Jesenice, kjer je količinska izvršitev 106%, in še proizvodnja vzmeti. V obratih, kjer so imeli kolektivne dopuste, so dosegli komaj kaj več kot polovico povprečno mesečno načrtovane količine. Največji zaostanki se pojavljajo zopet pri izdelkih najvišje stopnje predelave in najvišje vrednosti. Razumljivo se to odraža tudi na doseženi povprečni ceni prodaje.

Med predelovalci so izdatneje zaostali za mesečno načrtovano količino le v Plamenu. V Verigi so mesečni plan izvršili 102%, v Tovilu 115% in v Žižni 100%. Ker je pa zaostanek v Plamenu

MONTAŽA KOVAŠKEGA STROJA

V začetku avgusta smo pričeli z montažo novega kovaškega stroja. Vodijo jo štirje strokovnjaki avstrijske firme GFM, ki je stroj izdelala. S tem naj bi sicer pričeli šele po dogotovitvi gradbenih del, vendar so se ta zavlekla, čakati pa nismo mogli. Oprema, ki je bila vskladiščena pred topilnico II, je namreč prišla kljub prekritju že rjaveti.

mejo ter jih hvalijo kot izredno prizadevne.

Gradimo novo kovačnico, da bo delo za naše ljudi lažje, da bomo izdelali več odkovkov in s tem povečali finančni uspeh TOZD in DO. Pri tem pa imamo tudi težave. Ni nam v čast, ko ugotavljamo, da je bilo v času dosedanje montaže že pet tatvin z dvema vlomoma v prostore in omare

Varujmo dragocene stroje

Raztovarjanje in transport opreme do kovačnice je opravila posebna ekipa EM Hidromontaže iz Maribora, ki se je zelo izkazala.

Sestavljena dela kovaškega gonila in ogrodja za kovanje tehtata prek 120 ton. Spraviti jih je bilo treba prek že montirane opreme do kraja vgraditve do 2/10 mm točno brez težke mehanizacije in žerjava. Delo je bilo opravljeno strokovno, brez poškodb in nezgod. Pri montaži pomagajo še delavci Hidromontaže ter sodelavci TOZD SGV in ETS. Avstrijci se z njimi dobro razu-

inozemcev. Vsi skupaj se bojimo, da bi kdo pri svoji tatinski vne- mi poškodoval kak del stroja ali elektronskih naprav, ki je lahko po obsegu majhen, vendar pa funkcionalno zelo važen in ga je možno nadomestiti samo po dolgotrajnem postopku iz uvoza.

Gradimo za sebe in naše zanamce, zato moramo biti enotni in vsi paziti na tiste, ki hodijo tam, kjer nimajo česa iskati. Pri zadovoljevanju osebnih koristi lahko naredijo nepopravljivo škodo nam vsem.

F. Gornik

23 %, skupni dosežek predelovalcev žice tudi zaostaja 4 % za mesečnim načrtom, tako da je tudi izvršitev za Slovenske železarnice le 95 %.

Kot je že v uvodu omenjeno, so bili pa rezultati, doseženi pri izvozu izdelkov Slovenskih železarn, v avgustu zadovoljivi in obetavni posebno zaradi tega, ker so iz meseca v mesec boljši. Avgust je eden redkih mesecev v nekaj letih nazaj, ko se lahko postavimo, da je bil vsaj količinski plan izvoza dosežen, in to zaradi dobrega izvoza v večjih delovnih organizacijah sozda. Mesečne količine so presegle v železarni Jesenice, železarni Store, v Verigi in Žični. Že sklenjene pogodbe napovedujejo, da se bo letošnji izvoz do konca leta zelo približal načrtovani količini, če že ne bo dosežena. Realizacija vrednosti izvoza je nekaj odraz nižje doseženih prodajnih cen od načrtovanih, na drugi strani pa tudi strukture dosežene blagovne proizvodnje.

Podobno, kot je bila dosežena blagovna proizvodnja, so tudi re-

zultati vrednosti prodaje. V železarnah je skupna izvršitev 92 % in najboljši rezultat s 97 % ima železarna Store. Predelovalci žice so vsi presegli mesečno načrtovane vrednosti prodaje in imajo skupno izvršitev 111 %. Med njimi v zbirnem rezultatu nekaj zaostajajo še v Verigi, vendar so dobri upi, da bodo do konca leta dosegli načrtovano vrednost prodaje. V železarnah imajo še možnost, da bi realizirali letno načrtovano vrednost prodaje.

Sedaj teče že deveti mesec leta. Prav malo časa je preostalo za poprave dosedanjih dosežkov. Nekaj v gospodarskem načrtu za letošnje odredjenih ciljev je postalo že nedosegljivih. Nikakor pa s tem ni rečeno, da se sedanje stanje ne da še občutno popraviti in se približati postavljenim ciljem in nalogam. Dosedanji rezultati pa vsekakor opozarjajo, da je treba pozornost prenesti predvsem na izdelke višje stopnje predelave in višje vrednosti, ker ti močno vplivajo na poslovne uspehe.

Milan Marolt, dipl. inž.

V občini Ravne se ne damo presenetiti

Večmesečne priprave na akcijo NNNP so kakor povsod v Sloveniji tudi v ravenski občini dosegle svoj vrh v zadnjih dveh septembrskih dnevih. Aktivnosti 29. in 30. septembra dokazujejo, da so vsi delovni ljudje in občani naše občine pripravljeni braniti domovino in samoupravni sistem ter pomagati v nesreči sočloveku, tako da jih ne morejo presenetiti ne naravne katastrofe, še manj pa sovražni napadi od zunaj.

Sodelovanje KS, TOZD, SIS in drugih organizacij v povezavi z družbenopolitičnimi organizacijami je potrdilo vsa pričakovanja, kar dokazuje, da smo sposobni delovati načrtno, povezano in uspešno v vsakem primeru ogroženosti.

Po splošni oceni sekretariata akcije izstopata KS Črna in Meži-

ca. Zlasti so vzorno vodenje in izvrševanje aktivnosti v KS Mežica pohvalili v sekretariatu akcije NNNP v Ljubljani. Tudi sodelovanje med občinskim sekretariatom akcije, občinskim štabom CZ in KS zasluži najvišjo oceno.

Smoter akcije je bil v celoti uresničen, kar znova potrjuje dobro poznavanje lastnih razmer, sposobnosti organizacije, odgovornosti in požrtvovalnosti, ko gre za obrambo samoupravnega sistema ali za pomoč ob elementarnih ter drugih nesrečah.

Zavest o lastni moči in nesebičnem ravnanju pa daje nove vzpodbude, da s skupnimi naporimi dosežemo tudi nemogoče, skratka -- v občini Ravne se ne damo presenetiti.

MNENJA DELAVCEV:

Akcija NNNP v TOZD

Konec septembra je tudi pri nas potekala doslej najbolj množična in raznovrstna akcija »nič nas ne sme presenetiti«. Povsod »se je treslo«, je gorelo, ogrožale so nas povodnji in sovražniki. Dokazali smo, da smo tistemu, kar smo si zastavili v načrtih, kos tudi v življenju, še posebno, če gre za varovanje svobode in za bogastvo naše samoupravne ureditve. Čeprav je bila akcija široko zasnovana, nismo vsi enako prišli do izraza. Trudili pa smo se vsi, da so bile naloge čim hitreje in v redu izvršene. Danes lahko odkrito povemo, da akcija ne bi bila tako uspešna, če se ne bi nanjo pripravljali tako dolgo v vsaki krajevni skupnosti, delovni organizaciji in tozdu.

Akcija NNNP ni bila organizirana samo kot zaključna prireditve, ampak je imela predvsem namen, da znotraj tozdov, KS in v hišnih svetih odkrijemo pomanjkljivosti in jih poskušamo odpraviti. Do kakšnega spoznanja smo prišli v železarni, smo tokrat vprašali nekatere predstavnike odborov LODS in njihove namestnike. (Na vprašanja so odgovarjali pred zaključno akcijo.)

Marjan Živič, TOZD ETS:

»Električarji moramo vse naprave, ki se napajajo s tokom, vzdrževati tako, da je delo z njimi varno. Zavarovati moramo tudi vse dohode v bližino visoke napetosti ter delavce v vseh tozdh opozarjati na nevarnosti elektrike. Zato nas letošnja akcija ni presenetila, saj marsikaj redno opravljamo. Kljub temu smo si izdelali še dodaten program aktivnosti. Tako smo imeli vsi zaposleni obvezno predavanje o rokovanju z gasilnimi aparati, o diverzantskih akcijah in obrambi proti njim. Ne moremo si

pač privoščiti, da bi kdo nepovabljen poskušal onesposobiti npr. glavno trafo postajo.

22. septembra je naš TOZD skupaj z DS KSZ organiziral za vse zaposlene obvezen rekreacijski pohod na Obretanovo, kjer so tudi prisluhnili strokovnemu

Marjan Živič

predavanju. Delavci so se zelo zanimali za akcijo NNNP. Posebno smo poudarili varovanje vseh pomembnih objektov v železarni, za kar so poskrbeli naši stalni dežurni in člani narodne zaščite.

Vinko Gostenčnik, TOZD energija:

»Naš varnostni načrt in program aktivnosti je usklajen z vsemi tozdi v železarni, saj to zahteva narava dela. Natančno smo pregledali, če so še kje kakšne pomanjkljivosti, predvsem pri varovanju plinskih vodov in postaj ter pri vodovodih. Doslej s tem ni bilo večjih težav. Akcija pa je le pokazala nekatere pomanjkljivosti, ki jih

Vinko Gostenčnik

že odpravljamo. Tako smo spoznali, da moramo nekatere dokaj pomembne objekte še dodatno zavarovati, predvsem kisikarno. A sami vsega ne bomo zmogli. Pri varovanju nam bodo morali pomagati tudi delavci iz drugih tozdov, ki dnevno upravljajo z energetskimi viri. Delavci v energiji smo vedno pripravljeni na akcijo. Imamo strokovne ekipe, ki poznajo svoje naloge, pa tudi intervencijska ekipa je vselej naređ.

Stanko Bahun, TOZD jeklarna:

»Vsi načrti — varnostni — zaščitni, narodne zaščite in politična ocena so bili že pred časom pregledani. Topilci smo vse to v pravem času opravili ter nekatere pomanjkljivosti tudi odpravili. Le zaradi razvejanosti tozda bolj težko celovito varujemo objekte. Storili smo vse, da so topilci bili seznanjeni z akcijo in pomanjkljivostmi v tozdu. Kaj posebnega pa nismo načrtovali. Ne moremo

Stanko Bahun

si namreč privoščiti kakšnega pohoda, saj že tako imamo prevelike težave z delavci, ki še na delo ne prihajajo točno ob uri. Nimam kaj skrivati. Tako daleč smo že prišli, da bomo morda morali ustaviti kakšno peč, ker ni dovolj delavcev. Kljub temu smo poskušali storiti vse, da bodo naši agregati in objekti zavarovani in nedostopni za nepoklicanega.

Štefan Kamnik, TOZD stroji in deli:

»Akcija NNNP v našem tozdu teče že vse leto, zato dosti nove-

ga z njo nismo odkrili. Vseskozi imamo težave, ker nam delavci ne javljajo spremembe bivališča. Kje sredi noči poiskati delavca — člana civilne zaščite ali tehnične skupine? Sicer pa smo v proizvodnih halah začrtali svoje delovne prostore. Vse zaposlene

Štefan Kamnik

smo z akcijo NNNP natančno seznanili. Vsak ve za svojo dolžnost in nalogo. Uspeli smo slehernega delavca zainteresirati za akcijo. Verjamem, da ne bomo razočarali.

Jože Lojen, TOZD kalilnica:

»Najprej smo poskrbeli za čistočo in red. Začrtali smo varnostne prehode ter poskrbeli za učinkovito varovanje oddelka. Tudi nam povzročajo težave tisti,

Jože Lojen

ki ne sporočijo spremembe naslova. Zaradi večžimenskega dela, predvsem pa zaradi majhnega števila delavcev v tozdu ne bomo mogli izvesti večje akcije, mislim pa, da ne bomo razočarali.

Ivan Lagoja, TOZD kovačnica:

»Pred časom smo v kovačnici člani LODS pregledali in ocenili stanje v tozdu. Dokaj natančno smo preučili tudi varnostni načrt in predvideni program aktivnosti. Pomanjkljivosti smo odpravili, predvsem pa dodelali varnost in budnost. Že lanska vaja nam je pokazala, da imamo premalo članov narodne zaščite, zato smo njihove vrste okrepili. Vsi poznajo svojo funkcijo in naloge. Organizirani pa so tako, da lahko ob vsakem času nastopijo in zavarujejo najbolj pomembne objekte in delavce. Pomembno je, da pri tem ne trpi proizvodnja. Člani LODS smo precej razpravljali tudi o strojelomih. Ugotavljamo, da so delavci premalo

skrbni. Spregovorili smo tudi o obveščanju znotraj tozda. Predvsem naj bi delavci pravočasno zvedeli za sklepe delavskega sveta in družbenopolitičnih organizacij ter o delu LODS. Tudi izvrševanje solidarnostnih akcij in samoupravnih aktov je naloga slehernega delavca.

Ivan Lagoja

Stanko Kotnik, TOZD promet:

»Pri nas imamo varnostne načrte ter seznam članstva s točnimi naslovi. Za akcijo NNNP smo sestavili program. Ugotovili smo, da je okrog naših garaž slaba razsvetljava, ponekod pa je sploh ni. Tudi varovanje parkiranih avtomobilov bo treba urediti. Nejasno je vprašanje, kje parkirati avtomobile ob morebitnem napadu. Menimo namreč, da naše garaže za to niso primerne. Na predčasno zapuščanje železarne po neobičajnih poteh smo opozorili varnostno službo. Tudi haldo bi že zdavnaj morali zavarovati. Tod se lahko sprehajajo vsi, ne da bi jim to kdo prepovedal. Neurejeni OD pri nas slabšajo medsebojne odnose in tovarstvo. Vendar to ne bo vplivalo na varnostno pripravljenost.

Stanko Kotnik

Rudi Orešnik, TOZD komerciala:

»TOZD komerciala je v železarni najbolj razvejana, saj ima svoje oddelke od vzhodnega do zahodnega konca. Zato je bilo težko izdelati celovit varnostni načrt. Ne mine leto, da v železarni ne bi gradili kaj novega, predvsem posodabljali skladiščne službe. Prav to nam nalaga dodatno delo, saj je treba že ob začetku gradnje poskrbeti za varnost. Iz lanske akcije Sled 78 povzeman, da imamo zadovoljivo varovana skladišča, saj naši var-

Rudi Orešnik

stveniki niso imeli veliko dela. Zares jim posvečamo veliko pozornosti.

Leta že ugotavljamo, da bo treba boljše zavarovati lesno skladišče. Sicer pa je naša pripravljenost primerna.

Radivoje Radović, TOZD valjarna:

»Na podlagi lanske akcije Sled 78 smo poskušali nekatere pomanjkljivosti odpraviti. Predvsem gre za obveščanje članov CZ in narodne zaščite. Pojavlja se namreč vprašanje, kam naj se poda član, ki bi moral biti isto-

Radivoje Radović

časno na dveh ali treh krajih. Lani vzpostavljeni dobri odnos do družbene samozastite smo ohranili. V valjarni smo letos poudarili varovanje objekta, pri čemer proizvodnja ne sme trpeti. Srečujemo pa se tudi s takimi delavci, ki jim je malo mar varnosti na delovnem mestu in vzdrževanje strojev. Na zadnjem sestanku LODS smo kritično spregovorili o neizpolnjevanju tehnološke in delovne discipline. Ne moremo si privoščiti, da nekateri delavci ne prihajajo redno v službo in železarno zapuščajo predčasno. Ne sme se dogajati, da bi delavci odklanjali dodatne naloge. Je pa za akcijo med valjarji veliko zanimanje. Naši člani narodne zaščite so poučeni o nalogah. Zanesem se, da jih bodo dobro opravili.

Stojan Gerdej, TOZD TRO:

»Dosedanje izkušnje so nam pokazale, da moramo imeti kar številno narodno zaščito. Tako smo od lanske do letošnje akcije uspešno dopolnili enoto narodne zaščite in uredili mobilizacijski načrt. Z nalogami smo seznanili neposredne udeležence — člane enot. Natančno smo preverili

Vpliv nekaterih deležev OD na produktivnost dela

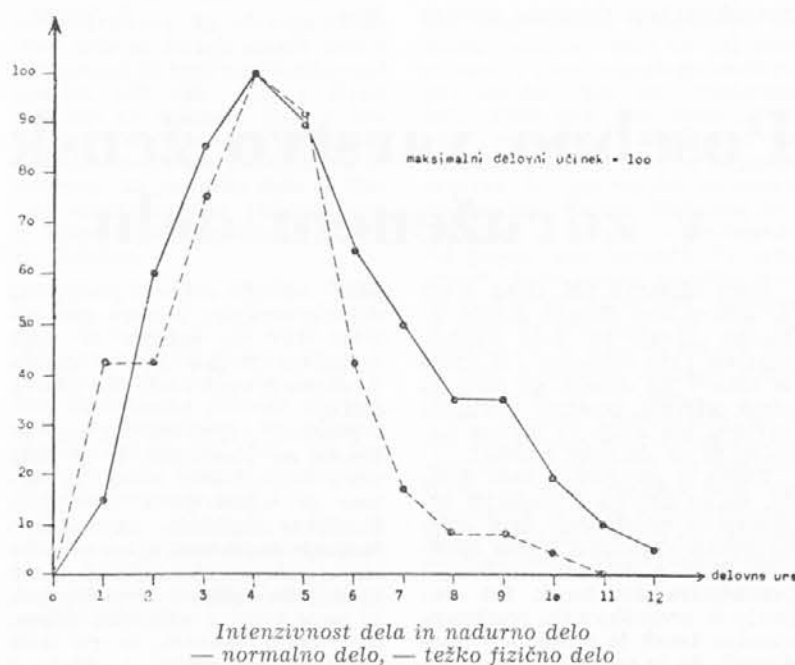
Znano je dejstvo, da imajo nekateri deleži prejemkov iz osebnih dohodkov vpliv na doseganje večje ali manjše produktivnosti dela. Še prav posebno to velja za kategorijo osebnih prejemkov, kot

so boleznina do 30 dni in delo v podaljšanem času. Iz podatkov za I. polletje 79 je razvidna naslednja struktura plačanih ur iz sredstev delovne organizacije:

1. ure, opravljene v rednem delovnem času	84,5 %
2. ure, opravljene v podaljšanem času (nadure)	1,8 %
3. boleznine do 30 dni	4,9 %
4. državni prazniki	3,4 %
5. letni dopust	4,4 %
6. ostali plačani izostanki (izredni dopust do 7 dni ipd.)	1,0 %

Na opravljene ure v podaljšanem času (nadure) ter bolezensko odsotnost do 30 dni ter ostale plačane izostanke lahko več ali

manj vplivamo oziroma reguliramo njihovo višino. Jasno pa je, da nimamo vpliva na izplačane ure za nadomestila, kot so letni

službo obveščanja, tako da so naši delavci akcijo pričakovali pripravljeno. Največji delež pri tem imajo sredstva javnega obveščanja, ki so se v akcijo izredno dobro vključila. Tik pred zaključ-

Stojan Gerdej

kom akcije smo uspeli opremiti enoto CZ, ki bo v obrambnih pripravah morala odigrati varnostni in organizacijski element dela.

Franc Rotar

dopusti in državni prazniki. Glede na to se bomo v analizi držali predvsem pri bolezenski odsotnosti do 30 dni ter delu v podaljšanem času.

Izostanki zaradi bolezni so velika obremenitev za delovno organizacijo, saj je v polletju izplačala za te namene kar 8.740.945,07 din. Vseh izostankov z dela zaradi bolezni ne bomo nikoli mogli odpraviti, saj so ponekod temu vzrok težki pogoji dela v nekaterih tozidih, ki v veliki meri vplivajo, da se pojavljajo razne poklicne bolezni ter nezgode pri delu.

Obseg izgub delovnega časa zaradi bolezni bomo lahko znižali predvsem s preventivnimi ukrepi. V ta namen bi bilo priporočljivo urediti lastno splošno ambulantno službo ter zobno ambulantno. Menimo, da so dani pogoji, da bi to zamisel tudi uresničili. Veliko število zaposlenih je jamstvo, da je ustanovitev lastne ambulantne službe upravičena in ekonomsko utemeljena.

S to službo naj bi dosegli naslednje prednosti:

— Stalni splošni zdravnik bi v celoti spoznal pogoje dela in delavce v delovni organizaciji, tako bi lahko uspešneje izvajal preventivo.

DELEŽI NADOMESTIL ZA POLEZNINE DO 30 DNI, DELO V PODALJŠANEM ČASU, IZREDNI DOPUST DO 7 DNI IN ODSOTNOSTI PO POPREČNIH V I. POLLETJU

TOZD - 05	OD ČISTEGA DOHODKA (v %)			OD BRUTO OSEBNIH DOHODKOV IZ SREDSTEV TOZD 02, 05 (v %)		
	Boleznine do 30 dni del. čas	Podaljšani del. čas	Izredni dop. 7 dni, odst. po poprečnih	Boleznine do 30 dni del. čas	Podaljšani del. čas	Izredni dop. 7 dni, odst. po poprečnih
JEKLNARNA	1,8	0,6	0,3	3,8	1,2	0,7
JEKLOLIVARNA	3,4	1,0	0,7	3,8	1,2	0,8
VALJARNA	1,5	0,7	0,3	4,2	1,5	0,7
KOVAČNICA	1,6	0,6	0,4	3,2	1,1	0,8
JEKLOVLEK	1,7	0,3	0,7	3,0	0,7	1,6
KALILNICA	1,8	0,4	0,5	3,7	0,8	1,1
STROJI IN DELI	2,6	4,3	0,8	3,0	5,0	0,9
IND. NOŽI	2,0	1,0	1,0	1,4	3,2	1,7
PNEVM. STROJI	2,8	4,6	1,1	3,1	5,1	1,4
VZMETARNA	1,6	1,0	0,3	4,0	2,6	0,6
ENERGIJA	1,4	1,8	1,3	1,0	2,4	1,7
E T S	0,8	2,0	0,7	1,1	2,7	0,9
S G V	1,5	3,7	0,0	2,1	5,0	1,2
TRANSPORT	1,7	3,0	0,5	1,7	4,3	0,8
REZALNO ORODJE	1,7	0,6	1,2	2,2	0,8	1,5
KOVINARSTVO	1,4	1,3	0,2	2,2	2,1	0,7
RAZISK. IN RAZVOJ	1,3	0,6	1,0	1,6	0,8	1,3
PRIPRAVA PROIZ.	1,6	1,5	1,2	2,0	1,8	1,4
KOMERCIALA	2,0	1,2	0,8	2,3	1,3	0,9
KONTROLA KAKOV.	1,1	0,5	0,8	1,6	0,7	1,1
DRUŽ. STANDARD	1,8	2,0	0,6	2,4	2,6	0,8
FINANCE	0,9	3,6	1,0	1,7	4,6	1,3
GOSPODAR.	0,5	0,8	0,8	0,7	1,2	1,3
KADR. SPL. ZAD.	1,2	1,8	1,1	1,6	2,3	1,5
SKUPAJ 001	1,8	1,6	0,7	2,7	2,4	1,0

— Zdravniški pregledi bi se lahko prilagodili delovnemu času in bi s tem odpadle velike izgube delovnega časa zaradi čakanja v čakalnicah.

— V okviru splošne ambulante bi bilo mogoče urediti diagnostično postajo z namenom, da se ugotavljajo sumljive diagnoze.

— Možna bi bila hitra in učinkovita prva pomoč.

— Omogočeni bi bili zdravniški pregledi kandidatov, ki so bili od komisije za sklenitev delovnega razmerja predlagani za sprejem za določeno razpisano delo in naloge, če bodo zdravniški pregledi pozitivni.

— Periodični sistematični pregledi delavcev bi se lahko stalno izvajali, zlasti s tistih delovnih mest, ki so zdravju posebno škodljiva, da bi lahko pravočasno preventivno ukrepali.

Ob izvajanju navedenih in drugih ukrepov higiensko tehnične zaščite uspehi glede izboljšanja zdravstvenega stanja delavcev in zmanjšanja izgub delovnega časa ne bi izostali.

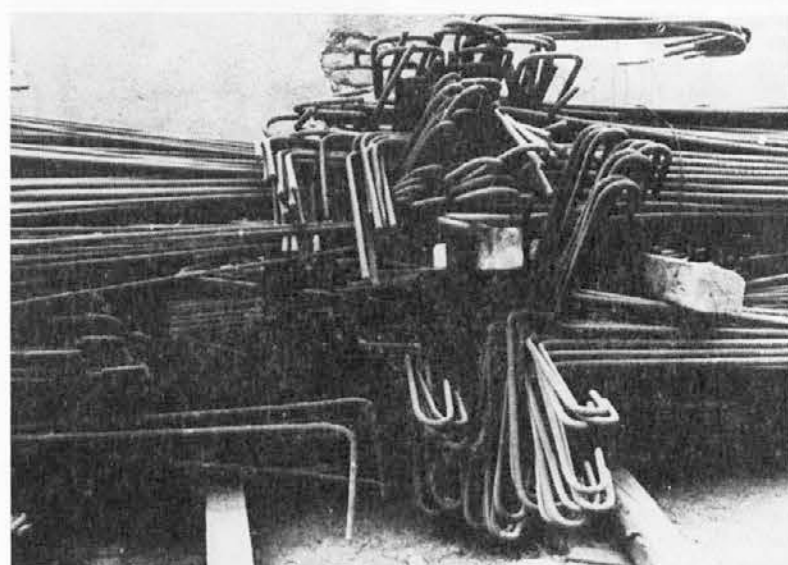
V tabeli prikazujemo deleže izplačil za boleznine do 30 dni in nadurno delo po tozidih in delovnih skupnostih. Iz nje je razvidno, da se po posameznih tozidih

in delovnih skupnostih zelo različno giblje odstotek izplačila za boleznine do 30 dni iz sredstev bruto OD in čistega dohodka.

Prav tako je zaznavno gibanje pri izplačilih za nadurno delo, ki je po posameznih tozidih in delovnih skupnostih zelo različno in variira od enega do drugega. Iz podatkov lahko razberemo, da je bil največji odstotek izplačil za boleznine do 30 dni v tistih tozidih, ki tudi največ sredstev izplačajo za posebne pogoje dela. To so predvsem jeklnarna, jeklolivarna, valjarna, kovačnica, jeklovlek, kalilnica, stroji in deli, industrijski noži, pnevmatični stroji in vzmetarna.

— Torej vsi tozidi osnovne proizvodne dejavnosti, kjer so pogoji dela težji in se pojavljajo poklicne bolezni in nesreče pri delu.

V tabeli je tudi prikazan odstotek izplačila iz bruto OD za podaljšani delovni čas (nadurno delo). To smo namenoma vzporedno primerjali, ker pri nekaterih tozidih nastopa povezanost med tema dvema pojavoma. Izostanki z dela zaradi bolezni često zahtevajo pri delavcih, ki so na delu in zdravi, večjo aktivnost in s tem tudi opravljanje nadurnega dela.

Zaloga

Ponekod so temu vzrok pogodbeni roki, ki zahtevajo, da se mora delo opraviti tudi izven rednega delovnega časa ali pa delo ob bilancah, inventurah ipd., kjer so časovni roki izredno kratki.

V praksi je dokazano, da nadurno delo včasih tudi negativno vpliva na poslovne rezultate. Stopnja produktivnosti oz. delovni učinek v splošnem po osmih urah dela hitro pada, še zlasti pri težkem fizičnem delu.

Učinkovitost znaša:

- pri deveti uri 15%,
- pri deseti uri 5%,
- pri enajsti uri pa še samo 1%.

— Zaradi tako slabe učinkovitosti, ki nastopi zaradi izčrpanosti delavca, se lastna cena proizvodov povečuje.

— Obseg izgubljenih dni se zaradi izčrpanosti delavca še povečuje.

— Število nesreč pri delu naglo narašča.

To je samo nekaj negativnih vplivov nadurnega dela. Na razpolago pa nimamo ustreznih raziskav, da bi lahko ugotovili, v koliki meri nadurno delo resnično vpliva na povečanje uspešnosti gospodarjenja. Zato tudi ne moremo dati točne ugotovitve, kako je s tem pri nas. V grafikonu prikazujemo intenzivnost dela in nadurno delo. (gl. str. 5!)

Iz njega je razvidno, da je po osmih urah normalnega dela le še okrog 35% učinka, ki pa naglo pada oziroma se zmanjšuje in

doseže pri dvanajsti uri dela le še okrog 5% učinka.

Pri težkem fizičnem delu pa je izkoristek oz. učinek nadurnega dela še bistveno slabši in znaša pri osmih urah dela še okrog 10% učinka, pri dvanajsti uri dela pa je učinek skoraj enak ničli.

Večja količina plačanih ur pa še ne pomeni tudi večje produktivnosti. To je posebno vidno, če je v strukturi plačanih ur veliko osebnih prejemkov, ki nimajo ugodnega vpliva na produktivnost dela. Število enot dela bo tako silno veliko, v tej naši enoti dela pa se skrivajo neproduktivni deleži osebnih prejemkov, ki bodo v končni fazi vplivali na večjo ali manjšo vrednost enote dela v posamezni organizacijski enoti.

Tiste organizacijske enote, ki bodo imele v strukturi deležev OD čimveč produktivnih deležev, to pomeni čimmanj bolezni do 30 dni ipd., bi ob določenem fondu dela čistega dohodka za osebe manjšem številu enot dela lahko imele višjo vrednost enote dela.

V tem sestavku smo poskušali prikazati nekatere deleže osebnih prejemkov in njihov posreden vpliv na produktivnost dela. Zavedati se moramo, da bomo lahko resnično dosegli večji dohodek na račun večje produktivnosti dela, ki mora biti rezultat večjega osebnega prizadevanja, znanja in uvajanja moderne tehnike ter tehnologije v proizvodnjo.

Jože Roženičnik

večinoma iz težkih obratov, medtem ko iz nekaterih neproizvodnih tozdov sploh nikoli ne dobi prijav. Gotovo pa so kršilci tudi v takih tozdih, le da so ravnatelji, delavska kontrola in sindikat (ti imajo namreč pravico prijaviti kršitve) nekako brezbržni in sploh ne reagirajo.

Na zasedanjih disciplinskih komisij obravnavajo največ nepravilne izostanke z dela, so pa tudi druge kršitve. Sklepi disciplinskih komisij se dobro izvajajo. Doslej je bil samo en primer, ko je delavec iz disciplinskega postopka zahteval varstvo pravic na sodišču združenega dela. Sodišče pa je potrdilo sklep disciplinske komisije, kar pomeni, da je bil postopek dobro izveden.

Med opravila Slemnikove sodijo najrazličnejša administrativna dela, zaslivanja delavcev, kadar ne gre izključno za izostanke z dela, zbiranje dokumentacije v zvezi z očitanimi kršitvami in posredovanjem zbranega gradiva

predsedniku komisije, s katerimi je potrebno dobro sodelovanje. Zasedanja so običajno popoldne, in to je kajpak naporno. Potem pa nastopi najvažnejši del postopka — to je formulacija sklepov in vročitev le-teh delavcem pravočasno, ker sicer ukrep ne doseže svojega namena.

Kršitelji se obnašajo kaj različno. Nekateri se vabilu sploh ne odzovejo (skoraj polovica je takih), drugi postopek sprejmejo disciplinirano. Na zasedanjih se zgodi tudi, da demonstrativno odhajajo, zmerjajo in podobno, v večini pa se vedejo normalno.

Zal je sodelovanje med tistimi, ki kršilce prijavijo, in disciplinsko komisijo premajhno. Oni mislijo, da so vse opravili, s tem ko so napisali prijavo, dobro pa bi bilo, če bi povedali kaj več, saj kršilce najbolj poznajo.

Slemnikova vidi potrditev svojega dela, če ukrepi zaležejo in tudi sicer je z delom zadovoljna, ker predstavlja zaokroženo celoto.

Z. Strgar

Posebno varstvo žensk v združenem delu

Šesti odstavek 162. člena zvezne ustave med drugim določa, da ženske uživajo pri delu posebno varstvo. Prvi odstavek 188. člena te ustave pa določa, da mati in otrok uživata posebno družbeno varstvo, kar velja za matere nasploh in za delavke posebej.

Zakon o združenem delu določa, da so delavci v temeljni organizaciji združenega dela dolžni urediti v samoupravnem splošnem aktu o delovnih razmerjih posebno varstvo žensk. Pri urejanju in uresničevanju posebnega varstva žensk je treba tudi upoštevati, da je po ustavi vsem občanom zagotovljena enakost v pravicah in dolžnostih ne glede na spol in enakost pred zakonom, da je zajamčena svoboda dela, da si vsakdo svobodno izbira poklic in zaposlitev.

Smiselnost posebnega varstva žensk je v našem ustavnem in pravnem sistemu varstvo ženske kot nosilke pomembne družbene funkcije, funkcije materinstva. To posebno varstvo žensk ne temelji na spolu, kar je treba posebej poudariti, saj je taka miselnost ponekod še vedno prisotna in prihaja do izraza v vsakdanji praksi. Iz navedenega izhaja, da posebno varstvo žensk ni mogoče ločeno obravnavati od varstva delavcev nasploh, temveč kot sestavni del tega varstva.

Delavec ima pravico do posebnega varstva med nočnim delom, kot to delo tudi lahko odkloni, če niso zagotovljeni ustrezni pogoji. Po zakonu o delovnih razmerjih so delavci v tozd dolžni zagotoviti vsem delavcem, ki delajo ponoči, ne glede na dejavnost in spol, varstvo otrok, topli obrok, prevoz na delo in z dela. Nočno delo je namreč škodljivo za človeški organizem, zato je treba vsem delavcem, ki delajo ponoči, zagotoviti posebno varstvo. Zakon o združenem delu med drugim tudi določa, da je treba zagotoviti posebno varstvo nosečnic

pred težkim delom, porodniški dopust, skrajšan delovni čas, delovni čas po porodu in nego majhnega otroka (kot to določa 2. alineja prvega odstavka 189. čl. ZZD).

Posebni varstveni ukrepi za ženske so utemeljeni le za tiste vrste del oziroma nalog, za katere je ugotovljeno, da lahko škodljivo vplivajo na njihovo funkcijo materinstva, medtem ko morajo biti ženske zaščitene pred škodljivimi vplivi in nevarnostmi, ki so v zvezi z njihovim delom, na enakih osnovah in po istih določbah kot moški v skladu z znanstvenimi spoznanji in tehničnim razvojem.

Ker v zakon ne sodi nadrobno naštevaje, kaj se šteje za težka telesna dela in zdravju škodljiva dela oziroma dela, na katerih ni mogoče razporejati žensk, je glede na resolucijo skupščine SR Slovenije to stvar izvršilnih predpisov. Izvršni svet Slovenije pa je že v letu 1976 izdal uredbo o delih, na katera ni mogoče razporejati žensk. S to uredbo se skuša doseči čimveč varstvo žensk in omogočiti temeljnimi in drugim organizacijam združenega dela čimbolj enotno opredelitev takšnih del. Za posebno težka dela se štejejo tista, pri katerih so dinamične ali statične obremenitve telesa tolikšne, da že po krajšem času pride do utrujenosti telesa, ki škodljivo vpliva na žensko in njeno funkcijo materinstva. Za posebno težka telesna dela se štejejo zlasti: podzemeljska telesna dela v rudnikih, globoko kopanje in globinsko vrtnanje, neposredno valjanje kovin v valjarnah, delo s kakršnokoli vrsto pnevmatičnih ročnih strojev, ki povzročajo močnejše stresanje telesa, stalno nošenje in dviganje velikih bremen na ravni in trdem svetu ter druga dela, za katera se v temeljni in drugi organizaciji združenega dela ugotovi, da škodljivo vplivajo na funkci-

Pri strokovnjaku za disciplinske postopke

Človek bi mislil, da so pravniki dolgočasni ljudje, ko morajo kar naprej premleivati neke suhoparne člene raznih aktov in se tako tudi izražati. V resnici pa so nekateri med njimi prav simpatični ljudje. Sonja Slemnik, samostojna referentka za disciplinske postopke, je že ena od teh s svojo prijetno zgovornostjo, ki ne deluje prav nič uradno.

Po končani višji pravni šoli se je zaposlila v železarni leta 1965. Sploh je bila takrat dela zelo vesela, ker je bil ravno tak čas, ko so ženske težko dobile zaposlitev. V tistih letih so se v pravni službi v glavnem ukvarjali z gospodarskimi spori, ki jih je bilo kar precej.

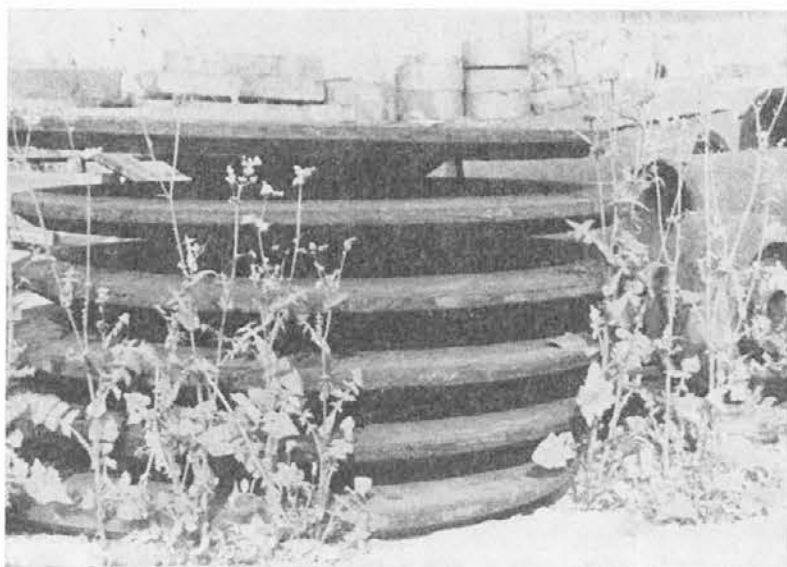
Sonja si je od primera do primera nabirala izkušnje, upoštevala nasvete tov. Petelinška, ki ji je rad pomagal in jo sčasoma začel pošiljati tudi na zahtevne obravnave na sodišča v Maribor in Slovenj Gradec. Tako delo je opravljala vse do pred tremi leti, ko se je obseg tega dela zmanjšal zaradi nove zakonodaje in vse bolj razvitega samoupravljanja. Zakon o združenem delu zahteva preciziranje dela disciplinske komisije in odreja, da mora tajniška dela pri komisiji opravljati pravnik. Slemnikova je dobila to funkcijo. Za razliko od prejšnjega dela, ki je bilo razgibano in je vsebovalo več klasičnega prava, je sedanje bolj enolično, ker se

pač veže na ozko specializirano področje. Poleg tega so še neurejeni delovni pogoji, ki tu in tam povzročajo nemalo težav, ker se je treba držati točno določenih rokov.

Na teden dobi kakih trideset zahtev za disciplinski postopek. Vendar Slemnikova pravi, da so

Sonja Slemnik

Spirala

jo materinstva. **Za zdravju škodljiva dela se štejejo zlasti:** dela s strupenimi in zdravju škodljivimi snovmi, kot npr. delo z živim srebrom ali svincem, delo v kesonih, čiščenje kanalov, izlivov in praznjenje greznic s fekalijami in podobno. **Za nevarna dela se štejejo zlasti:** zidanje, popraviljanje in čiščenje tovarniških dimnikov in podobno.

Uredba pa ima strožja merila za dela, katerih ne bi smele opravljati nosečnice, in sicer zlasti dela, pri katerih prihaja do stalnega in močnejšega stresa telesa in daljšega pritiska na telo, dela s strupenimi in zdravju škodljivimi snovmi, dela, pri katerih je treba dvigati in prenašati težka bremena nad 7 kg.

V zakonu o delovnih razmerjih SR Slovenije je sedaj uzakonjena nova določba, po kateri je treba nosečnice, ki so pri delih, ki so

jim prepovedana, razporediti na drugo ustrezno delo in pri tem ne smejo imeti manjšega osebnega dohodka kot na prejšnjem delu. ZDR ima novo določbo, ki veže dopustnost nadurnega in nočnega dela na izrecno soglasje delavke, ki ima otroka od enega do treh let starosti. ZDR ima določbo, da se delavki z omenjenimi pogoji sme naložiti, da dela ponoči, če to terjajo posebne resne družbene, ekonomske, socialne in posebne okoliščine, in sicer ob pogoju, da za uvedbo takega dela izda poprejšnje soglasje republiški sekretar za delo.

Pri varstvu materinstva je v novem zakonu uveljavljeno pravilo, da je pravic, ki jih ima delavka — mati, deležen tudi oče otroka, če se tako z delavko materjo sporazumeta ali če delavka — mati umre ali zapusti otroka.

Sonja Slemnik

PAKET REZERVNE HRANE »DANES IN JUTRI 84« SE VKLJUČUJE V AKCIJO »NNNP«

Nič novega ne bomo napisali, če uvodoma ugotovimo, da sta ljudska obramba in družbena samozashita sestavni del človekovih samoupravnih pravic in dolžnosti. To dejstvo je tudi pogojevalo, da smo s stalnim razvojem naše samoupravne socialistične družbe dosegli na področju ljudske obrambe in družbene samozashite pomembne uspehe.

Uvodna ugotovitev daje vsem delovnim ljudem in občanom široko možnost za ustvarjalno in samoiniciativno delovanje, med drugim tudi na področju organiziranja, opremljanja in preskrbe z živili. Pomemben dejavnik v funkciji preskrbe je tudi akcija z geslom »DANES IN JUTRI 84«, ki praktično rešuje z zagotovitvijo minimalne rezerve živil v vsakem gospodinjstvu eno od važnih nalog ljudske obrambe in družbene samozashite.

Akcija s tem geslom ima toliko večjo vrednost in pomen, ker želi nadoknaditi znane prehranske probleme in pomanjkljivosti, ki so v tem, da so rezerve hrane predvsem v večjih urbaniziranih stanovanjskih soseskah zaradi novega načina preskrbe in prehranske navade nezadostne in

ne zagotavljajo niti najnujnejše prehrane družin v izjemnih razmerah.

V morebitni vojni se bo človek kot temeljni subjekt splošnega ljudskega odpora uspešno boril le v primeru, če bo dobro organiziran in pripravljen ter tudi zadostno oskrbovan in preskrbljen za premagovanje vseh naporov. Zato je prehrana in preskrba prebivalstva pomemben element v letošnji republiški akciji NNNP.

Delovna organizacija HP Kolinska se je vključila v akcijo na ta način, da je izdelala t.i. »paket rezervne hrane«. Vsebinska rezervna hrana »DANES IN JUTRI 84« omogoča kompletno prehrano 4-članski družini — po 3 obroke za 7 dni ali 7 dni × 3 obroke × 4 osebe = 84 (odtod ime akcije) z dopolnilnimi obroki suhega sadja, mleka in vitamina C. Pri sestavi paketa so strokovnjaki upoštevali predvsem biološko vrednost jedi, obliko in hitrost priprave jedi oz. obrokov. Paket je primeren tudi za manjše družine, saj so konzerve praviloma 2-porcijske. Paket tehta 25 kg.

Prehranski paket vsebuje 45 izdelkov prehranske industrije

Jugoslavije in njegova sestava v celoti zadovoljuje dnevne fiziološke in tudi druge potrebe. Dnevni obrok (za 1 osebo) ima kalorično vrednost 1900 kalorij.

Vsebinsko paketa je podrobno pregledala in potrdila mešana komisija strokovnjakov s področja prehrane, ki jo je imenoval pristojni republiški organ. Paketu je priložena brošura, ki vsebuje navodilo in pripravo jedi iz paketa in kompletne jedilnike za vseh 7 dni.

Jedi v paketu bodo uporabne najmanj leto dni, nekateri artikli tudi dlje in bo vsaka družina ta paket postopoma obnavljala. Cena paketa je 1050 din ali za okrog 20% nižja od maloprodajnih. Proizvajalec paketa pričakuje od uporabnikov pripombe, že-

lje in predloge, ki jih bo pri nadaljnji pripravi paketov upošteval.

V akcijo zbiranja prijav za nakup teh paketov sta vključena tudi Zveza sindikatov Slovenije in SZDL, zato bo evidentiranje kupcev v delovnih organizacijah potekalo v osnovnih organizacijah sindikata. Nakup paketa bo možen na dva načina, in sicer:

— z brezobrestnim plačevanjem v 4 obrokih ali

— z gotovinskim plačilom oziroma virmanskim nalogom ali čekom v roku 15 dni.

Prijave in potrebe zbira neposredno TOZD Kolinska v Slovenj Gradcu, Francetova c. 17 (tel. 062 841-551) ali pa HP Kolinska — odd. Gastro, Ljubljana, Nazorjeva 12 (tel. 061 24-614).

Novice iz SKIS občine Ravne

Še pred jesenjo so se sestali strokovni odbori pri SKIS in sprejeli vrsto predlogov, ki jih je potrdil izvršilni odbor. Ta zapis obsega le nekaj pomembnejših vprašanj.

KOMUNALNO OPREMLJANJE STAVBNIH ZEMLJIŠČ blokovne gradnje poteka po finančnem in terminskem planu. Letos bodo zgrajeni: vodovod Javornik — kinodvorana, komunalna oprema Suha — Ravne, blok 7, komunalna oprema za blok 7 na Javorniku in pripravljala dela Reka graben. Delno bo zemljišče komunalno opremljeno v zasedavi Rudarjevo, Kert (Prevalje) in v Mežici. Pri zasedavi Kert niso rešene imovinske pravne zadeve. Zazidalni načrt sega po zemljiščih zasebne lasti in rušenju stanovanjske hiše. Za zazidavo v Mežici še ni izdelan projekt zunanje ureditve, končan bi moral biti letos. Oddaja del se je zavlekla tudi zaradi razprave, ali oddati dela domačemu ali cenejšemu ponudniku. Oddana so bila Komunalno obrtnemu centru Velenje (KOC), ki je za okoli 6.000.000 din cenejši. Tako bomo lahko zgradili za toliko več komunalnih objektov in naprav.

IZGRADNJA ČISTILNIH NAPRAV za čiščenje fekalij je veli-

ka naložba, ki je trenutno ne zmoremo. Vendar v bližnji prihodnosti ne bo možno dobiti uporabnih dovoljenj za stanovanjske bloke in individualne hiše, če kanalizacija ne bo speljana v čistilne naprave. Sedanja sredstva SKIS ne zadoščajo. Zgraditi bo treba dve čistilni napravi: eno skupno za Kotlje, Ravne in Prevalje, eno za Mežico. Več bomo o tem pisali drugič.

OBČANI HOČEJO ZIDATI. Nekoliko več zazidalnih parcel bo v zasedavi »Stržovo« v Mežici, medtem ko zazidava »Mrvovo« še ni odprta. Ker pa hočejo občani graditi prav tam, bo strokovna služba sprožila postopek za pridobitev stavbnih zemljišč. Če bo uspel, bo SKIS zemljišče pričela komunalno opremljati prihodnje leto. Razmisliti je treba o pripravi dokumentacije za nove zazidalne načrte zlasti v KS Prevalje in Ravne.

KOMUNALNA OPREMA ZEMLJIŠČ ZA GRADNJO OBJEKTOV DRUŽBENEGA STANDARDA je osrednje vprašanje izgradnje teh objektov. Na predlog in priporočilo IS SO Ravne bo IO SKIS skupščini SKIS predlagal, da to vključi v svoj program. Izdelati bo treba natančen program, ker je vprašanje, koliko

Stari viri toplote

zemljišč bo sploh možno komunalno opremiti s sredstvi, ki se v ta namen zberejo. Pristojni odbori morajo sprejeti programe na podlagi terminskega plana izgradnje objektov družbenega standarda.

Bo pa strokovna služba SKIS že prevzela nadzor nad komunalno opremo in zunanjo ureditvijo zemljišča za izgradnjo kulturnega doma v Črni. O sredstvih, ki jih primanjkuje za dokončno ureditev (okoli 600.000 din), bo IO sklepal, ko bo obravnaval realizacijo posameznih postavk plana.

Za vrtec (VVZ) Pod gonjani na Prevaljah bo SKIS naročila projekt za osnovno komunalno opremo (cesta, vodovod, kanalizacija, zelenica) in pričela zemljišče komunalno opremljati. V bodoče bo nujno od projektantskih organizacij oz. investitorjev zahtevati, da k projektu stavbe predložijo tudi projekt komunalne opreme, sicer pristojni upravni organ naj ne bi izdal gradbenega dovoljenja.

nja. S tem bi dosegli usklajenost projektov, in kar je zelo pomembno, zemljišča bi bila pravočasno komunalno opremljena. Ker za VVZ tega projekta ni, SKIS ne prevzame odgovornosti, če zemljišča ne bo mogoče pravočasno komunalno opremiti.

V skupni program spada tudi osnovna šola Strojna. Strokovna služba SKIS bo takoj naročila projekte za raziskavo vodnih virov. Z izgradnjo vodovoda bi naj bil rešen večletni problem pitne vode za potrebe te šole.

Naša komunalna kultura je še vedno na nizki ravni, saj so reke, potoki, zelenice in drugi javni prostori onesnaženi. Zato je bilo sprejeto stališče, da se krajevne skupnosti v občini dogovorijo z oddelkom za gospodarstvo in finance SO Ravne in Komunalnim podjetjem Prevalje o zaposlitvi komunalnega nadzornika ali inšpektorja. Ta bi naj skrbel za večji red na tem področju.

T. Ranc

NAŠ INTERVJU:

Gospodarjenje v občini v I. polletju

»Splošna gospodarska gibanja v prvem polletju, so v ravenski občini dokaj zaskrbljujoča, ker ne dosegamo načrtovanih rezultatov,« je posebej za Informativni fužinar spregovorila o gospodarskem gibanju Metka Oderlap, načelnica oddelka za gospodarstvo in finance.

»Kateri tozdi so se v prvem polletju srečevali s težavami?«

»Proti prvemu četrtletju, ko smo v občini imeli kar 8 TOZD, ki so poslovale z izgubo, sta v prvem polletju izkazali izgubo samo TOZD separacija in TOZD rudarski obrati v mežiškem rudniku. Istočasno ko ugotavljamo izgube, opažamo že tudi pozitivne premike in izredno pozitivne razsežnosti v tistih tozdih, ki so sprejeli sanacijski program. Se pa stanje tudi v rudniku izboljšuje. Sanacijski ukrepi so bili dobrodošli v TOZD tovarna pohištva Prevalje, TOZD lepenka, ki je v prvem četrtletju še v izgubi, in v nekaterih tozdih v ravenski železarni.«

»Kot kaže, se rudnik sam ne bo mogel izkoptati iz težav?«

»Izvršni svet občine je posebno pozornost posvetil rudniku Mežišca, zlasti tistim TOZD, ki iz leta v leto delajo z izgubo. Ob sedanjih vključitvi širše slovenske družbene skupnosti za razreševanje teh vprašanj je pričakovati tudi ustrezne rezultate. Ob tem pa je treba omeniti, da so naši rudarji in njihovi sodelavci — predelovalci, zastavili vrsto potrebnih aktivnosti, ki ne bodo ostale v predalih. Žive so in dajejo vsakemu rudarju zagotovilo za njegov nadaljnji obstoj. Zavedati se moramo, da so tu družine rudarjev in kraj, ki je desetletja živel od pridobivanja in predelave svinčeve rude.«

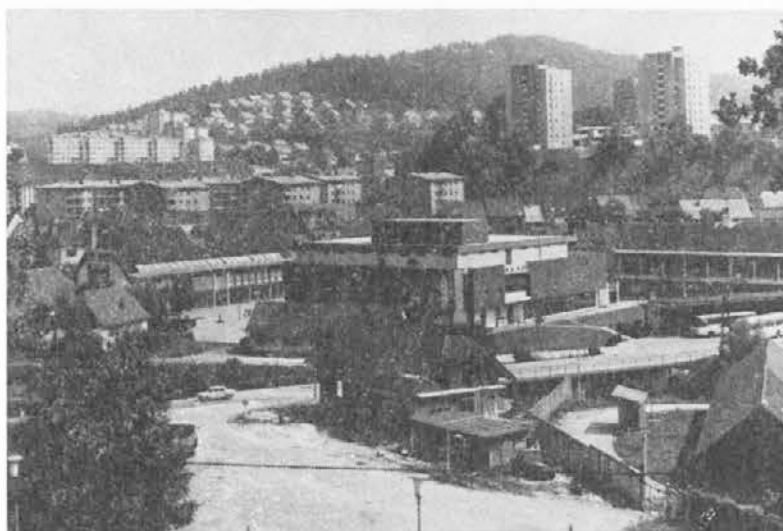
»Kako je v ravenski občini z izvozom in uvozom?«

»Vse temeljne organizacije v naši občini si prizadevajo za izvoz v treh smereh, in sicer: doseči načrtovanega, načrtovanega pove-

Metka Oderlap

čati ali šele poiskati možnosti za vključitev svoje proizvodnje v mednarodno menjavo. Ob tem je pomembno spremljati uvozno — izvozno bilanco, kajti še takšna rast v izvozu ne bi zagotavljala zaželenega, če se v uvozu ne bomo omejevali resnično samo na tiste vrste materialov in opreme, ki prinašajo produktivnost in boljše rezultate dela.«

Zmeraj kaj novega

»Za uvoz so potrebne devize. Ali jih imajo delovne organizacije dovolj za nabavo repromaterialov?«

»Do 15. septembra so morale TOZD v občini ugotoviti potrebe po deviznih sredstvih za naslednje obdobje. Predvsem gre za to, da naj bi v okviru SIS EOT ustanovljene TOZD po dejavnosti imele več pregleda in tudi več vpliva na porabo ustvarjenih deviz. Kako so tozdi preskrbljeni z devizami, v tem trenutku nimam podatkov. Menim pa, da stanje ni preveč kritično.«

»Kako nasploh ugotavljate vzroke za slabo gospodarjenje?«

»Ne brez posebnega pomena in družbene vrednosti smo v ZZD določil kazalce, s katerimi izkazujemo rezultate dela delavcev in poslovanja temeljne organizacije. Ko primerjamo le-te, lahko določneje opredeljujemo tudi vzroke, zakaj v posameznih tozdih niso dosegli načrtovanega uspeha. Resnica je tudi v tem, da je polletje proti celemu letu prekratka doba za dokončno ocenjevanje (zlasti še, ker smo bili morda premalo precizni v mini načrtovanju, ker se pač med letom vse izravnava, se vselej radi tolažimo). Ne moremo pa zatajiti pomembnosti teh rezultatov kot opozorila na naše slabosti.«

»Tovarišica načelnica, kaj predlagate tozdom, da bi si gospodarstvo v Mežiški dolini vsaj do konca leta opomoglo?«

»Že izvršni svet je ob obravnavi polletnih rezultatov svojo razpravo zaključil s nekaterimi sprejetimi nalogami. Predvsem moramo postaviti pod drobnogled vse tiste tozde, ki ne izpolnjujejo načrtovanih rezultatov. Samoupravljalci morajo biti aktivno vključeni ne samo pri sprejemanju planskih dokumentov, ampak predvsem pri njihovem izvajanju. Le tako bodo ti dokumenti del vseh nas, naša obveznost in skupna bodočnost. Drugače pa morajo poslovodni in samoupravni organi, družbenopolitične organizacije ter SO Ravne z izvršnim svetom družno zagotoviti možnosti in lastne sposobnosti za nadomestitev zamujenega. Izpolnjevati moramo sprejete ukrepe varčevanja, dosegati kvaliteto proizvodnje ob spoštovanju delovne in tehnološke discipline, dvigniti produktivnost lastnega in skupnega dela, poudariti pomembnost ustrezne

organizacije — skratka, izkoristiti v nas samih naložene vse fizične in umske zmožnosti za doseg tistega, kar naj bodo rezultati socialističnega samoupravnega sistema. Za vse to smo se odločili ob sprejemanju planskih obveznosti in to je tudi naš dolg.«

»Kaj pa druge naloge, ki jih predvideva bodoči razvoj?«

»Pomembna naloga izvršnega sveta in skupščine je povečanje zaposlenosti žensk v dejavnostih, ki so že razvite v občini. Pri tem pa moramo upoštevati tudi premike v zadnjem letu. Ne gre namreč samo za to, da bi vključevali v naše prgorame delovne intenzivne investicije. Torej smo zastavili razvoj v več smereh. Te so:

— zagotoviti delo nezaposlenim ženskam,

— razviti tiste TOZD, ki zaradi šibkosti svojih poslovnih rezultatov ne morejo skokovito napredovati

— in razširiti dejavnosti, ki temeljijo na predelavi surovin, ki jih imamo v občini.

Le tako bomo izpolnili naloge

upravnih organov, ki naj bi tudi v praksi dokazali svojo sposobnost delovanja pri uresničevanju interesov delovnih ljudi in občanov Mežiške doline.«

Pogovarjal se je:
Franc Rotar

IZREKI

Treba je imeti slone, da bi šli loviti slone.

Indijski pregovor

Nagrada za nalogo je naloga sama.

Cicero

Demokracija je dobro dekle, treba pa jo je vsak dan ljubiti, da ostane zvesta.

Edouard Herriot

Demokracija je moč bolh, da jedo leve.

Georges Clemenceau

Demokracija je v tem, da lahko vsak človek svobodno izbira obliko vladavine: blondinko, črnolasko, sivolasko, kostanjevo.

Sacha Guitry

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Ne zidan, ampak montažni vrtec na Lešah

Leše smo zadnjič obiskali maja letos, ko je že bila ustanovljena krajevna skupnost. Kako uresničujemo krajevno samoupravo danes, predvsem pa, s kakšnimi težavami se pri tem srečujejo, je povedal **Rudi Mlinar**, predsednik KK SZDL.

»Lešani smo kar zadovoljni z delom krajevne skupnosti — z delegati, saj se na vseh koncih občuti živahnost in delavnost. Pohvalno je, da se sedaj stvari dosti hitreje rešujejo kot prej. Tako smo na zadnjem delnem zboru krajanov, ki je bil 21. septembra, veliko razpravljali o neurejenem odvozu smeti. Sklenili smo, da bomo edini kontejner, ki ga premoremo, vsak teden premicali drugam.

Precej smo razpravljali tudi o neurejenem obračališču za avtobuse. Že pomladi so geodeti določili kraj za obračanje in parkiranje. Zemljišče smo pravočasno odkupili, to pa je bilo tudi vse. Krajanom so odvzeli zemljo, ki je ostala neobdelana, del pa se še do danes niso lotili. Saj se bo baje le premaknilo, ampak Lešani že nekaj časa ugotavljamo, da se stvari pri nas prepočasi rešujejo. Zato ni čudno, da kraj prepočasi napreduje iz svoje zaostalosti.«

»Ali ni tudi precej negotovanja, ker se ne bo gradil zidan vrtec?«

»Res smo prej načrtovali, da bomo gradili zidan otroški vrtec s sredstvi krajevnega samoprispevka. To pa zato, ker bi s tem

pridobili tudi nekaj stanovanj za vzgojiteljice. Kot kaže sedaj, iz tega ne bo nič. Gradbinci namreč pravijo, da bi bil zidan vrtec predrag, mi pa vemo, da toliko denarja s tem samoprispevkom ne bomo mogli zbrati. Zato smo se na zboru krajanov odločili, da bomo sedaj postavili na Lešah montažni vrtec, za katerega bo dal Marles tudi kredit. S tem pa ne bomo istočasno mogli vsaj delno rešiti stanovanjskega problema vzgojiteljic. Prav zato je bil sklep krajanov, da predlagamo SO Ravne, naj bi tudi na Lešah pričeli graditi družbena stanovanja, saj bi s tem zavrla odhajanje mladih v dolino. Ugotavljamo namreč, da se že nekaj let pri nas število prebivalstva ne večja.«

»Krajani Leš ste kot ena družina. Kako gojite družabnost?«

»23. septembra je KK SZDL skupaj s krajevno skupnostjo organizirala enodnevni izlet z avtobusom v Novo Gorico. Bil je prvi in krajani so se ga udeležili množično, čeprav smo morali sami prispevati 200 din. Izlet je imel več namenov. Predvsem da zblizha krajane — da okrepi družabnost, pa tudi, da spoznamo Slovensko primorje. Tudi med potjo nismo lenarili, saj smo kar na avtobusu uprizarili kviz »kako poznaš svoj kraj«. Videli smo, da Lešani zelo dobro poznajo zgodovino kraja in sedanje krajevno politično življenje.«

F. Rotar

tedaj, ko je osvojil osnovna načela umivanja zob. Na tržišču imamo veliko zobnih past, zato lahko izberemo takšno, ki bo po vonju, barvi in okusu najbolj primerna. Pri umivanju ne smemo hiteti in biti nestrpni, marveč opravimo to kot prijetno opravilo pred spanjem. Otrok, pri katerem bomo uvedli tak red, gotovo ne bo prišel pri treh letih v ordinacijo z bolečino, verjetno ne bo imel niti enega gnilega zoba.

Večina staršev še ne neguje zob svojim malčkom, zato smo pričeli z vabili klicati 3-letne otroke na zobozdravniški pregled. Vsi starši se vabilu ne odzovejo, ker menijo, da mlečni zobje niso pomembni, saj itak izpadejo. Ob tem ne pomislijo ali pa ne vedo, da prično že pri šestih letih izraščati prvi stalni zobje, ki se ne morejo postaviti na pravo mesto, če otrok predčasno izgubi mlečne zobe. Pojavi se napaka v položaju zob. Zobna gniloba, ki je močno prizadela mlečne zobe, se nadaljuje tudi na stalnih zobeh. Prvi stalni kočniki, ki izrastejo okrog šestega leta, so pri sedmih letih v zanemarjenih ustih že tako prizadeti, da jih je včasih treba izpuliti. Puljenje stalnih zob v rani mladosti otroka prestraši in prepreči normalen razvoj zobnih lokov.

Zobozdravniki želimo preprečiti izgubo stalnih zob, zato smo se odločili pregledati in popraviti zobe že otrokom v mali šoli. Redno skrbimo za zdravje zob tudi pri šolarjih v 1., 3., 5., 7. razredu osnovne in 1. letniku srednje šole. Pri pregledu jih poučimo, kako je treba pravilno negovati zobe. Vsi otroci se redno ne odzivajo na naša vabila in pridejo v ordinacijo, ko je že prepozno.

Opažamo, da kljub vsem našim prizadevanjem zobje še vedno preveč in prehitro propadajo. Zakaj? Ker navodil o pravilni in

zdravi prehrani ter o rednem in natančnem umivanju zob skoraj nihče ne upošteva. Tisti, ki jih upoštevajo, se pa lahko smejejo in veselijo brez zadržkov, saj imajo kaj pokazati.

Verjetno naredi zobozdravstvena služba veliko za ohranitev zdravih in lepih zob, ali to stori tudi vsak posameznik?

Dr. Josephine Ladić,
specialist pedodont

RAČUNALNIK POMAGA ŠTEDITI ENERGIJO

Z uvedbo procesnega računalnika smo v železarni dosegli presenetljive prihranke energije in kajpak s tem tudi denarja. Strokovnjaki cenijo, da smo s pomočjo procesnega računalnika v enem letu prihranili približno 400 starih milijonov din. Ker pa kljub temu sorazmerno velikemu prihranku strokovnjaki še niso zadovoljni, intenzivno delajo na preji in težijo k še večji štednji.

Sedaj se tim strokovnjakov ukvarja s pečmi v kovačnici, da bi s pomočjo procesorjev ne puščale energije v zrak. Nadvse pomembno je, da se s to metodo ne prihrani le energija, ampak to sila tudi v boljšo organizacijo dela, tehnološka disciplina pa se podreži računalniškemu sistemu.

Ko bodo prišli do vseh ustreznih podatkov, se bo tudi kvaliteta izboljšala. »Višji« računalnik, ki bo vodil mikro procesorje, bo dosegel večjo kvaliteto termične obdelave, pri čemer je sedaj nemalo težav (konti peči).

Strokovni tim je interdisciplinarno sestavljen, to pomeni, da se v njem strokovnjaki z različnih področij. Zelimo jim veliko uspeha.

Z. Strgar

ZDRAVJE

ALI STORIMO DOVOLJ ZA ZDRAVJE NAŠIH ZOB

Lep nasmeh, bleščeče beli zobje, ki jih vidimo le pri reklamah za zobne paste na TV zaslonih, so bili nekoč precej pogost pojav. Kaj pa danes? Žal moramo priznati, da kljub našim prizadevanjem zobna gniloba raste. Zobozdravniki se trudimo, da bi zmanjšali ali vsaj zajezili ta ne ljubi pojav. Dolgotrajnejšega uspeha pri tem še nismo dosegli. Ugotavljamo, da zobna gniloba napada vse mlajše generacije otrok. Ni redek pojav, da pripelejo mamice že dveletnega otroka v ordinacijo iskat pomoči, ker opazijo, da izvira slaba volja in slab tek njihovega malčka od zobobola. V ustih prizadetega otroka čaka zobozdravnik ne ljubo presenečenje — z debelimi oblogami več ali manj prekriti zobje, pod njimi pa večje in manjše zobne okvare. Našemu malčku je treba nadvse skrbno pomagati. Odpraviti moramo bolečino, kar gre le redko brez solz in joka. Otroček se smili mami in zobozdravniku, a se mora na naše delo žal navaditi.

Ob takem prvem srečanju ne pozabimo poučiti mamice o rednem in pravilnem umivanju zob, pravilni prehrani ter o odpravljanju razvad. Malčku tudi povemo, kaj sme in česa ne. Pogosto smo že pri drugem srečanju z otrokom razočarani. Bolečina je namreč prenehala, zobje so še vedno umazani. Moramo res čakati novo bolečino, ki jo bo rešil zobozdravnik?

To prav gotovo ni potrebno. Znano je namreč, da redno umivanje zob zmanjša nastajanje zobne gnilobe za polovico ter začeto gnitje zob upočasni. Prav je, da začnemo umivati zobe takoj po njihovi izrasti. To opravljamo najprej z gazo, namočeno v ginek kamilični čaj. Zobno ščetko pričnemo uporabljati, ko že izrastejo prvi mlečni kočniki. Ščetka naj bo majhna, primerna otrokovim ustom. Otroka privadimo umivati zobe, tako da opazuje, kako si jih sami umivamo, in predvsem, kako izplakujemo usta. Zobno pasto uporabimo šele

Drobni obeski

DELAVSKA UNIVERZA – OBSEŽEN PROGRAM V NOVI SEZONI

Delavska univerza Ravne na Koroškem je organizacija za izobraževanje odraslih oziroma delavcev ob delu. Do sedaj je uspešno izobraževala inženirje, organizatorje dela, samoupravljalce, gospodinjice in druge občane. Na nekaterih področjih pokriva s svojim delom celotno koroško regijo, predvsem pa občino Dravograd, ki nima take ustanove. Pri svojem delu naleti večkrat na težave, predvsem pri usklajevanju interesov posameznikov in družbe oziroma združenega dela.

Za leto 1979/80 predvideva Delavska univerza Ravne naslednje šole, tečaje, seminarje in predavanja:

- osnovna šola za odrasle: 5 oddelkov,
- ekonomska srednja šola: 1 oddelki,
- visoka tehniška šola: 2 oddelka strojnikov, 1 oddelki gradbenikov, 1 oddelki elektricarjev,
- fakulteta za tehnologijo: 1 oddelki metalurgov,
- višja upravna šola: 1 oddelki splošna smer,
- šola za delegate SIS in občinsko skupščino (stalna dnevna izobraževalna oblika),

- seminarji za delegate samoupravnih organov TOZD,
- seminarji za vodstva družbenopolitičnih organizacij,
- mladinska šola,
- šola za življenje,
- šola za starše,
- kuharski tečaj za gospodinjice,
- tečaj kvačkanja in vezenja,
- strojepisni tečaj,
- začetni in nadaljevalni tečaj nemškega in angleškega jezika,
- tečaj za skladiščnike,
- tečaj za kurjače centralnih kurjav,
- knjigovodski tečaj za obrtnike,
- tečaj za tajnice,
- tečaj za delo na računalnikih,
- seminar iz požarne varnosti,
- seminar iz higienskega minimuma,
- predavanja o obrambi in zaščiti,
- različna druga predavanja.

Če bi se kdo od sodelavcev odločil za katero od teh oblik izobraževanja, naj za podrobnosti povpraša na delavsko univerzo, tel. 855.

Kulturniki presegli plan

Obširno in raznoliko delo kulturne skupnosti Ravne v I. polletju 1977

3. oktobra so delegati obeh zborov skupščine kulturne skupnosti na skupni seji ugotovili, da je ta skupnost v 1. polletju gospodarila v redu in naredila veliko. Po fabriško rečeno je presegla plan. Nadalje so rekli, da so naloge, postavljene v načrtih za leto 1980, predvsem pa tiste za obdobje 1981–85, zahtevne, a ne nedosegljive. Sprejeli so dogovor o varstvu in vzdrževanju spominskih obeležij socialistične revolucije ter samoupravna sporazuma o programski politiki kinematografije in o sofinanciranju radia. Tokrat objavljamo zelo skrajšan pregled dejavnosti naših kulturnih delavcev v 1. polletju, v naslednjih številkah pa več o načrtih za prihodnost.

Knjižnico ima zdaj vsaka krajevna skupnost v občini. Skupno je v vseh (s študijsko vred) 132.518 knjig ali 5,16 knjige na prebivalca. Izposojenih pa je bilo 47.048 knjig ali 1,83 knjige na prebivalca. To število želijo knjižničarji povečati.

Varstvo kulturne dediščine. Urejen je Kefrov mlin in v njem zbirka 2. in 3. kongresa SKOJ. Tudi spominsko obeležje na Obretanovem že stoji, in če bo vse po sreči, bo do izida te številke odprt tudi muzej v Prežihovi bajti. Obnova Ane v Koprivni in Bolfenka ter Ane na Lešah se nadaljuje.

Vorančevi dnevi so se silno razrasli. Domače ljubiteljske sku-

pine so izvedle nad 50 koncertov, gledaliških, folklornih in drugih prireditev (podrobneje objavljamo posebej) pa tudi veliko gostovanj je bilo, tako da je število naraslo nad 100. Na vseh prireditvah je sodelovalo nad 3000 izvajalcev, ogledalo pa si jih je 23.000 ljudi.

Titovo štafeto in prireditve v zvezi z njo lahko obravnavamo posebej, čeprav bi jo enako lahko šteli tudi k Vorančevim dnevom. Samostojna se kaže zato, ker je zahtevala nenaaden, intenziven organizacijski in ustvarjalni napor, da je lahko dala v kratkem času dober rezultat. Poglejmo: nastopilo je 311 pevcev osnovnih šol naše občine, 339 pevcev mladinskih zborov občine, 115-članski zbor gimnazije, folklor, pihalni orkester pa še vrsta gostov. Vzporedno so potekala bratska srečanja in večeri v Črni, Mežici, Prevaljah, Ravnah in Kotljah; obiskalo jih je 4000 občanov.

Ne bi ponovno naštevati, kdo vse je kje nastopil in katere druge vzporedne prireditve so se še zvrstile. Nobena kulturna dejavnost pač ni stala ob strani. In ker je akcija prišla znenada, je po svoje velik dokaz tudi tiste hipne pripravljenosti, ko se skoraj po vojaško lahko reče: navodilo — izvršitev. Pomladi Titova štafeta, jutri morda druga pomembna akcija. Zdaj vemo: kulturniki so jo sposobni izvesti.

Sodelovanje s Slovenci v zamejstvu se nadaljuje. V okviru revije »od Pliberka do Traberka« sta bila koncerta v Pliberku in Bilčovsu. Z zamejskimi zbori dobro sodeluje Vres. Svoboda iz Črne in pihalni orkester rudnika Mežica sodelujeta s kulturniki v Žitari vasi, KUD Prežihov Voranc je vzpostavilo stike s klubom slovenskih študentov na Dunaju, študijska knjižnica pa še naprej nudi ustrezno pomoč zamejski potujoči knjižnici.

Zapisani načrti so bili torej preseženi. Številke pričajo, da so

Vorančevi dnevi zajeli vso občino. Dobro je bilo tudi sodelovanje z občinskimi družbenopolitičnimi organizacijami pa z železarno, rudnikom in Stavbenikom. Okrepili so se stiki s pobrateni- ma občinama Čačak in Varvarin. Zelo vzpodbudna pa je tudi dejavnost kulturnih društev na Lešah, Holmcu, Šentanelu, Podpeci in Kotljah — torej ne le v močnih dolinskih središčih.

Skupna ocena zato ne more biti drugačna kot pozitivna.

ZMAGOVALCI NA VESELI JESENI

Pred približno petimi leti smo prvič slišali za dva fanta, ki sta se imenovala DUO KORA (pomeni: Koroška, Ravne). Mnenja o njuni glasbi so bila deljena. Pristaši so ju zagovarjali, nekateri so bili brezbrizni, tretji pa sploh niso bili naklonjeni igranju Milana Kamnika in Tonija Apohala. Kamnik zdaj sam pravi, da se raje ne spominja tistih prvih pesmic ker da so bile preveč sentimentalne. No, njun razvoj je šel svojo pot. Bili so razni koncerti po dolini, udeležba na slovenski pop rock selekciji, pa tudi snemanja za radio Maribor. Lani sta se odločila za razširjen sestav. Tako je duo zrasel v ansambel, ki ga zdaj sestavljajo Riko Plevnik, Milena Gagič, Miran Pečnik, Toni Oblak, Boris Čepin in Miha Antolič. Polovica je študentov, polovica zaposlenih.

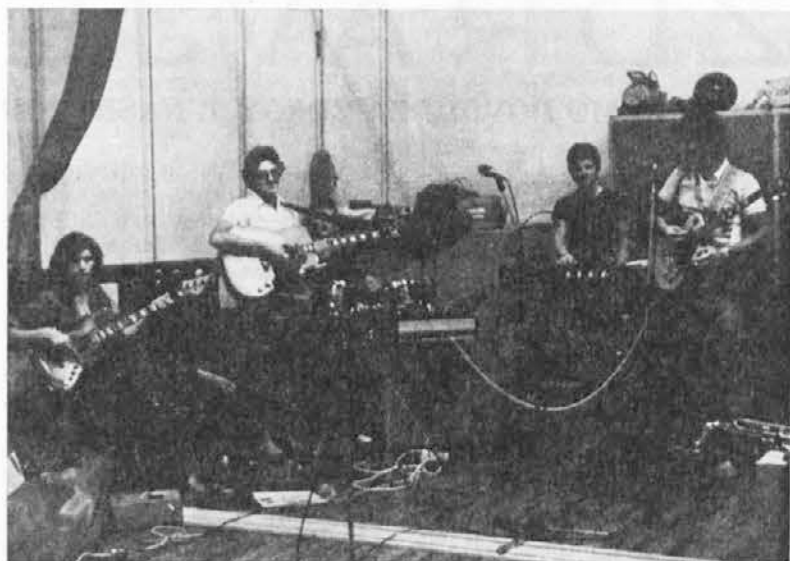
So člani društva glasbenih delavcev Harmonija iz Maribora in na Ravnah delujejo kot sekcija KUD Prežihov Voranc, kar jim je omogočilo nabavo instrumen-

bilo to na proslavi 60-letnice TVD Partizana, na predvečer štafete in na proslavi pri Kefrovem mlinu ob 60-letnici SKOJ.

Skupina je oblikovala samosvoji stil ne glede na to, da se je zgledovala po ameriški glasbi, predvsem po Bobu Dylanu in Jongu. Na slovenski glasbeni sceni je to prijetna poživitev, za katero se navdušuje predvsem mladi rod.

Njihov repertoar sestavljajo večinoma skladbe, ki jih piše Milan Kamnik. Pred nedavnim so snemali za radio Ljubljana tri skladbe: Adelina, Dolina smrti in Prijatelj. Prva je sicer izrazito komercialna, drugi dve pa po vsebini močno izpovedni, socialno obarvani in kritični, kratka, obarvanata probleme sodobne družbe. Kakor pravi Kamnik, bodo v prihodnje izločili vse komercialno in lahkotno, težili pa k vsebinsko pretehtanim besedilom.

Velja omeniti, da jih družijo neverjetna volja in zagnanost, čeprav so iz različnih krajev in obremenjeni s študijem.

Ansambel Kora

tov. Pravijo, da je imela kulturna skupnost pri tem levji delež, sicer pa je sodelovanje med njimi vzorno, kajti ne gre le za to, da bi od KS vlekli denar, ampak so ponosni, če lahko igrajo na kulturnih prireditvah, zato vsak tak nastop vzamejo resno. Doslej je

Na festivalu »Vesela jesen 79« sta iz skupine nastopala Kamnik in Apohal ter pobrala domala vse nagrade. Zato zaslužijo tudi naše iskrene čestitke z željo, da bi s svojim delom nadaljevali.

Z. Strgar

POTA VRESOVE PESMI V MINULI OSMI SEZONI

Osmo leto Vresovega delovanja je za nami. Polno nastopov, pomembnih koncertov, gostovanj, udeležbe na mednarodnem tekmovanju zborov SEGHIZZI 79 v Gorici, posebna zavzetost zbora za resen študij — vse to daje pečat minuli sezoni.

Marsikatero spoznanje so zbor in posamezniki pridobili v tem letu. Nedvomno so med njimi najpomembnejša: ob študiju renesančne zborovske literature se zboru in vsakemu posamezniku odpirajo povsem nove di-

menzije v odnosu do zborovstva — disciplina (ne samo delovna, predvsem intonacijska, ritmična in dinamična), od pevca se zahteva individualen glasbeni izraz, česar zborovski pevec ob dosežanjem programa ni potreboval v tolikšni meri. Vse to pa nalaga pevcem v premislek odnos med resnim delom in družabnostjo. Združitev obojega je pogoj za uspešno zborovo dejavnost. Kod vse je letošnja sezona romala Vresova pesem?

datum	nastop	kraj
1). 26. 8. 78	nastop na srečanju borcev SZ	Šentanel
2). 29. 9.	akademija ob 50. obl. odbojke	Ravne
3). 22. 10.	akademija — srečanje aktivistov Mislinjsko-Saleške doline	Slovenj Gradec
4). 25. 11.	celovečerni koncert	Ljubno ob Savinji
5). 27. 11.	šolski koncert za OŠ	Prevalje
6). 28. 11.	nastop ob otvoritvi razstave v Likovnem salonu	Ravne
7). 28. 11.	akademija ob dnevu republike	Prevalje
8). 22. 11.	koncert za dijake celovške gimn.	Celovec
9). 19. 1. 79	celovečerni koncert	Rogaška Slatina
10). 10. 2.	nastop na reviji Od Pliberka do Traberka	Pliberk
11). 16. 2.	Od Pliberka do Traberka	Kotlje
12). 17. 2.	Koroška poje — zaključek revije	Ravne
13). 23. 2.	Akademija ob obletnici pohoda XIV. divizije	Ravne
14). 7. 3.	nastop na proslavi dneva žena	Ravne
15). 24. 3.	nastop ob odhodu Titove štafete	Ravne
16). 21. 4.	nastop na občinski reviji zborov	Velenje
17). 7. 4.	koncert zborov TABOR z Opčin — EDINOST iz Pliberka in VRES	Prevalje
18). 13. 5.	nastop na svečani seji občinske skupščine	Kotlje
19). 19. 5.	celovečerni koncert	Bad Goisern (Avstrija)
20). 8. 6.	osmi letni koncert	Prevalje
21). 10. 6.	nastop na področnem srečanju zborov severovzhodne Slovenije	Ormož
22). 31. 8.	mednarodno zborovsko tekmovanje	Gorica
23). 1. 9.	mednarodno zborovsko tekmovanje »SEGHIZZI 79«	Gorica

Na zemljevidu, kjer beležimo kraje naših gostovanj, so se v tem letu pridružila nova znamenja: Celovec, Bad Goisern, Gorica, od domačih krajev pa Velenje in Rogaska Slatina. Posebej so se nam vtisnili v spomin koncert na celovški gimnaziji, kjer so nas slovenski gimnazijci in učitelji z velikim navdušenjem sprejeli, pa koncert v povsem nemško govorečem predelu — na Solnograškem v Bad Goisernu, kjer smo presenetili poslušalce s pesmijo in še z marsičem drugim, saj se je v mnogokateri glavi porušila predstava o naših kulturnih in družbenih razmerah. Prispevku, ki ga je zbor opravil tudi manjšinskemu problemu v prid, ne gre zanemariti. Zadovoljni so bili pevci in poslušalci s koncertom v Rogaske Slatini, kjer sta izredno akustična dvorana in dober obisk ustvarila najboljše pogoje za lepo petje in nazadnje seveda najpomembnejše opravljeno zborovo delo — udeležba na tekmovanju zborov v Gorici. Ob vsem tem opravljenem poslanstvu zu-

naj občinskih meja pa seveda ugotavljamo, da je težišče našega dela še vedno usmerjeno k domačemu poslušalcu, da so vsa stremjenja zbora k lepšemu petju predvsem namenjena kulturni obogatitvi domačih poslušalcev in pevcev samih. Številni nastopi na raznih družbenopolitičnih manifestacijah v občini, vsakoletna predstavitev samostojnega novoletnega koncerta in ostala aktivnost zbora to nedvomno potrjuje.

Ko stopamo v deveto Vresovo sezono, se zahvaljujemo vsem delovnim organizacijam za podporo pri našem delu, kulturnim institucijam prav tako, saj zbor brez razumevanja in podpore ne bi mogel opraviti tako obsežnega in uspešnega dela.

Naj ob koncu povabimo vse ljubitelje zborovstva k sodelovanju tudi v prihodnje, petja željne pa, da se nam pridružijo in tako s pesmijo aktivno prispevajo svoj delež h kulturni bogatitvi vseh nas.

Odbor MPZ VRES

Nesreče pri delu v septembru

Matevž Lorenci, TOZD jeklarna — pri izpraznjevanju zaboja z apnom mu je premična stranica stisnila sredinec in prstanec leve roke.

Alojz Piko, TOZD jeklolivarna — pri sestopu s peskomete je padel z lestve, pri čemer si je poškodoval spodnjo čeljust.

Jakob Glavica, TOZD jeklarna — pri sortiranju odpadnega železa je padel ter si poškodoval levo nogo.

Jože Kolar, TOZD valjarna — pri obračanju gredice na delovni mizi ga je kavelj udaril po levi strani prsnega koša.

Jože Oder, TOZD kovačnica — pri razkladanju kamiona ga je železni drog udaril po hrbtu.

Jožica Gmajner, TOZD jeklolivarna — pri brušenju ulitka si je ob vrteči se brusilni plošči obrusila kazalec desne roke.

Jože Jezernik, TOZD jeklarna — med litjem šarže mu je talina brizgnila v oko.

Franc Polovšek, TOZD jeklarna — med dodajanjem apna v elektro obločno peč je iz peči udaril plamen ter ga opeknel po obrazu in vratu.

Mirsad Fuško, TOZD valjarna — pri razkladanju gredic se je na žici, s katero so bile povezane gredice, vbodel v levo roko.

Dragotin Rako, TOZD jeklolivarna — pri brušenju ulitka si je ob vrteči se brusni plošči po-brusil kazalec leve roke.

Novo Petrovič, TOZD jeklolivarna — pri brušenju ulitka je razneslo brusni kolot, pri čemer si je poškodoval dimlje.

Franc Pavlič, TOZD jeklarna — pri snemanju šablone za phanje mu je ta zdrsnila na roko ter mu jo poškodovala.

Stanislav Vegi, TOZD jeklarna — pri nastavljanju topilniške ponovce na lijak je tekoče jeklo pri litju zadelo ob rob lijaka ter ga pobrizgalo po telesu.

Mihail Večko, TOZD jeklolivarna — pri razrezu kosa lesa je z desno roko zadela ob vrteči se list tračne žage, pri čemer si je porezal roko med palcem in kazalcem.

Ferdo Praper, TOZD jeklarna — pri odstranjevanju ingotov z livne plošče si je poškodoval mečnico leve noge.

Alojz Sešelj, TOZD jeklarna — pri izpraznjevanju zaboja z odpadnim materialom je padel z lestve ter si poškodoval mečnico obeh nog.

Ferdo Repotočnik, TOZD jeklarna — pri odstranjevanju skorje iz ponovnega žleba ga je veriga stisnila za kazalec desne roke.

Jože Posrpnjak, TOZD jeklolivarna — pri nameščanju uteži za obtežbo kalupov ga je spojka stisnila za sredinec in prstanec na desni roki.

Melhijor Kristan, TOZD valjarna — pri prekladanju gredic se je posul vez gredic ter ga stisnil za levo roko.

Velimir Ristič, TOZD valjarna — pri poravnavanju gredic v jašek se mu je ena skotalila na hrbtno stran desne roke.

Ferdo Rebernik, TOZD valjarna — pri zapenjanju gredic mu je transportni voz poškodoval prste leve noge.

Viktor Krivec, TOZD jeklarna pri potapljanju aluminija mu je spodrsnilo, pri čemer se je oprijel vročega železa droga in se opeknel po dlani desne roke.

Stanko Tamše, TOZD kovačnica — pri tesnjenju hitrohodnega parnega kladiva mu je zdrsnil matični ključ, pri čemer si je poškodoval arkado.

Omer Osmanagič, TOZD jeklarna — pri zapenjanju zaboja z odpadnim materialom ga je žerjavna veriga stisnila za prstanec leve roke.

Jože Kovačič II., TOZD kovačnica — pri dvigovanju kovanega ploščatega železa z električnim mostnim žerjavom je to zdrsnilo iz objema klešč ter mu padlo na desno nogo in mu poškodovalo prste.

Miran Polutnik, TOZD valjarna — pri dvigovanju veza gredic s palete ga je palica udarila po piščali leve noge.

Ferdo Fišer, TOZD jeklolivarna — pri izpraznjevanju ulitkov iz peskalnega stroja mu je eden padel na levo roko ter mu jo poškodoval v zapestju.

Ivan Urh, TOZD valjarna — pri odpenjanju veza vročih gredic mu je škaja brizgnila v desno oko.

Viktor Mlinšek, TOZD jeklolivarna — pri obračanju ulitka ga je ta udaril po golni desne noge.

Franc Stražišnik, TOZD jeklarna — pri prestavljanju prikolice za ingote ga je udarilo v rebra.

Franc Hojnik, TOZD valjarna — pri ravnanju kovanih palic na ravnalnem stroju ga je ena udarila po desni roki.

Danilo Horvat, TOZD jeklarna — med izbijanjem ferosilicija, ki je bil pod zabojem, je zaboj zdrsnil na rob, pri čemer mu ga je izbilo iz rok ter mu je padel na nart leve noge.

Dragotin Nikolič, TOZD jeklolivarna — pri zapenjanju zaboja s pomočjo električnega mostnega žerjava ga je žerjavna veriga stisnila za kazalec in sredinec.

Jože Karničnik, TOZD jeklovlek — pri vezanju vlečne žice ga je konec udaril po levi strani čela.

Slavko Gregorc, TOZD jeklarna — pri zapenjanju jarma na ponovco je uho ponovce zdrsnilo iz ležišča. Pri tem je močno zanihala ponovca ter ga udarila po prsnem košu.

August Kristavčnik, TOZD transport — pri zapiranju zaboja z orodjem se je na oksidirani žici zbodel v sklep kazalca na levi roki.

Štefan Pesičar, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri demontaži filtra je tega hotel odpe-ljati z vozičkom, pri čemer ga je stisnilo za palec leve roke.

Andrej Rotovnik, TOZD elektrotehniške storitve — pri brušenju z ročnim brusilnim strojem na zrak mu je priletel tujek v levo oko.

Ivan Štrekelj, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri krivljenju pločevine za škripčevnik s pomočjo primeža mu je pločevina zdrsnila, pri čemer se je na njenem ostrem robu urezal v dlan desne roke.

Jože Verdinek, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri vrtanju obešalnih plošč na karusel stružnici mu je med izpihovanjem ostružkov s pomočjo zrak-priletel ostružek v levo oko.

Anton Lačen, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri elektro obločnem varjenju cevovoda v vzmetarni mu je pri čiščenju zvara s pomočjo kladivca priletela škaja v desno oko.

Blaž Šteharik, TOZD komerciala — pri nakladanju železniškega voza s pomočjo žerjava ga je ena od mehansko obdelanih osov, ki jih je nakladal, stisnila za nart leve noge.

Anton Krejan, TOZD elektrotehniške storitve — pri nameščanju električne svetilke je stopil na podložni leseni zaboj, ki je

pod njegovo težo popustil, pri čemer je padel in si presekal desno arkado.

Anton Grošelj, TOZD stroji in deli — pri brušenju manganskih segmentov mu je brusno ploščo v utoru zgrabilo in odbilo v mečnico desne noge.

Jože Kolar, TOZD industrijski noži — pri signiranju nožev se mu je številka zamaknila. Udaril je v prazno in zadel v rob mize. Poškodoval si je zapestje desne roke.

Anton Gostenčnik, TOZD stroji in deli — pri struženju steznega vijaka mu je padel velik vroč ostružek v levo oko in mu ga poškodoval.

Jože Podkrižnik, TOZD kovinarstvo — pri ravnanju oporne

plošče se je s kladivom udaril po palcu leve roke.

Janez Horvat, TOZD vzmetarna — pri snemanju vzmetnih listov iz palete se je urezal v podlaket desne roke.

Peter Lampret, TOZD stroji in deli — ob nameščanju verige na obdelovanec je ta zdrsnil in mu stisnil desno nogo v gležnju ob pilger valj.

Ivan Kotnik, TOZD industrijski noži — pri vklapljanju magnetov za prenos nožev ga je ročica udarila po kazalcu desne roke.

Peter Cigler, TOZD stroji in deli — pri praznjenju zaboja z ostružki mu je med dviganjem z žerjavom stisnilo levo roko v zapestju ob verigo in zaboj.

Ivov memorial v Bovecu

Na vsakoletnem spominskem turnirju je Fužinar ponovno osvojil prvo mesto, s tem da je v svoji skupini premagal Izolo in Salonit. V drugi skupini so tekmovali Mežičani in bili poraženi tako od Bleda kot od Bovca. V finalnem srečanju je Fužinar prepričljivo s 3:0 premagal Bovec.

NAMIZNI TENIS

V Murski Soboti so tekmovali člani na prvem republiškem selekcijskem turnirju. Razdeljeni so bili v dve skupini s po 14 igralci. V prvi sta tekmovala tudi igralca Fužinarja Bojan Pavič in Iztok Janežič. Med slovensko člansko elito je Pavič osvojil zelo dobro šesto mesto, Janežič pa se je uvrstil na deseto in ostal v prvi kakovostni skupini. V drugi skupini je Bojan Leš osvojil šesto mesto.

Članice so tekmovali v Ljubljani in bile razdeljene v tri skupine. V prvi je bila Ačkova šesta, Trbižanova sedma in Logarjeva osma. Vse so ostale v prvi skupini. Horvatova je tekmovala v drugi skupini in osvojila drugo mesto — s tem uspehom pa se je tudi uvrstila v prvo skupino.

ATLETIKA

V Celju so tekmovali mladinci v republiškem pokalnem finalu. Najuspešnejša tekmovalka Koroškega atletskega kluba je bila Sređenškova, ki je v teku na 400 m osvojila 2. mesto, Lihtenebergerjeva je preskočila 159 cm, kar je nov koroški rekord. Skukova pa je bila 5. v teku na 800 m. Ženska ekipa KAK je med 13 ekipami osvojila 5. mesto.

Mladinci so tekmovali v Novi Gorici. Pešič je bil tretji pri metu krogle, Strmčnik četrti pri skoku v višino, šprinter Hovnik pa se je poškodoval.

ROKOMET

Članska ekipa Fužinarja je na domačem terenu izgubila prvenstveno tekmo proti Veliki Nedelji samo z golom razlike 20:21. Zelo dobro pa so zaigrali v Štorkah, kjer so premagali Kovinarja s 25:11.

Mladinci so bili dvakrat poraženi: doma proti Veliki Nedelji s štirimi in v Mariboru le z golom razlike.

KEGLJANJE

Na Ravnah je bilo prvenstvo koroške regije v parih. V moški konkurenci sta zmagala Mlakar in Grabner s 1802 kegljema, drugo mesto je osvojil par Podojstršek — Prinčič — 1780 kegljev, tretja pa sta bila Kopmajer in Kotnik. Absolutno najboljši rezultat je dosegel Mlakar, ki je podrl 949 kegljev.

V ženski konkurenci sta si priborila dva para pravico udeležbe na republiškem finalu. Zmagal je par Majda Ermenc in Zdenka Grobelnik iz Slovenj Gradca z 806 keglji, drugo mesto sta osvojili Cvetka Harnold in Medika Prinčič, 797 kegljev, tretja pa Francka Hafner in Marica Jezeršek, 796 kegljev. Kot posameznica je bila najboljša Harnoldova s 414 keglji.

ŠAH

Poleti šahisti nimajo mnogo tekmovalj. Kljub temu smo se jih »Fužinarji« nekaj udeležili.

REKREACIJA IN ŠPORT

12. KOVAŠKE IGRE V TRŽIČU

15. 9. 1979 so bile v Tržiču in okolici že 12. tradicijske kovaške igre, na katerih so sodelovali kovači skoraj iz vse Slovenije. Vse-

JOŽE DULER

Bil je peti otrok v družini. Pri Monterju v Dravogradu se je izučil za ključavničarja. Pred dobrih desetimi leti se je zaposlil v železarni v TOZD stroji in deli. Po treh letih je bil zaradi sposobnosti imenovan za vodjo opravljanja ključavničarskih ročnih in strojnih opravil. Marljiv in natančen, skrben, a skromen, je bil priljubljen pri svojih sodelavcih. Kadar je bilo veliko dela, rok pa malo, je dosti opravil kar sam.

Ustvaril si je družino in postal oče dveh otrok. Ko mu je umrl oče, je moral prevzeti še delo na posestvu. — Kdaj se je sploh utegnil pošteno spočiti?

Bilo ga je sram, da bi bil v bolniški, zato je premagoval bolečine in odlagal pot k zdravniku. Pred dvema mesecema pa je moral oditi in se ni več vrnil.

Za njim je ostalo veliko nedokončanih načrtov, delovnih in osebnih. Med nami pa je ostala praznina in spomin na vzornega sodelavca Jožeta.

V imenu vseh sodelavcev, OOS in drugih družbenopolitičnih organizacij ter v svojem imenu izrekam iskreno sožalje vsem sorodnikom, posebno pa ženi in sinčkom ob boleči izgubi moža in atija.

Dragi Jože, počivaj v miru!

bovale so tekmovalja v šestih panogah.

Praktično tekmovalje je potekalo na poljskem ognjišču in nakovalu, kjer so morali tekmovalci izdelati odpiral za zaboj v 30 minutah po podanih merah v načrtu. V tej panogi so TOZD kovačnica Ravnice zastopale tri ekipe s po dvema tekmovalcema, ki so se uvrstile takole: par Hovnik — Konečnik sta osvojila 3. mesto, Mager — Planšak 7. in par Prokrat — Šumnik 11.

V namiznem tenisu je naša ekipa v postavi Štruc, Mlakar in Hudrap osvojila 1. mesto. Posebej se je izkazala Štruceva, ki je med posamezniki zasedla 1. mesto brez izgubljenega seta.

V kegljanju smo z ekipo šestih tekmovalcev osvojili predzadnje mesto, najslabše pa smo se odrezali v malem nogometu, kjer smo bili zadnji.

V šahu, streljanju in kegljanju za ženske ravniki kovači nismo sodelovali čeprav smo si to vsi želeli. Bila je pač delovna sobota, in ni bilo mogoče zagotoviti večjega števila udeležencev, ne da bi motili delovni proces.

Na kovaških igrah Slovenije smo ravniki kovači letos sodelovali drugič. Prepričani smo, da bomo sodelovali na vseh prihodnjih z namenom, da bi med seboj izmenjali nova znanja in izkušnje ter razvijali večšino prostoročnega kovanja in ga tudi ohranjali, saj že skoraj izumira.

Tudi na naslednje, 13. kovaške igre Slovenije v Batujah, nas bo vodila želja po novih poznanstvih in prijateljstvih, korist rekreativne dejavnosti ob težkem delu, volja do dela in izobraževanja ter krepitev medsebojnih odnosov, saj smo prepričani, da tudi taka srečanja prispevajo k boljšim rezultatom dela v proizvodnji.

Predsednik OOS TOZD kovačnica
Adi Sekavčnik

RAVENČANI NA VIII. MEDITERANSKIH IGRAH

V Splitu in na Hvaru so sodelovali tudi ravniki športniki in športni delavci. Tekmovali so naši plavalci Miran Kos, Maja Rodič in Andreja Brumen ter se v svojih disciplinah uvrstili med osem najboljših. Največ uspeha je imel Miran Kos, ki je na 100

in 200 m hrbtno dosegel peti mesti. Uradno je zastopal našo državo tudi naš priznani plavalni trener Henrik Medvešek, v namiznem tenisu pa sta delila pravico naša delavca Ludvik Bauče in Andrej Pandev kot mednarodna sodnika.

NOGOMET

V četrtem kolu območne republiške lige je članska ekipa Koroške gostovala v Celju in bila v tekmi proti Kladivarju poražena s 5:0. Rezultat je nepričakovano visok. Porazu je botrovala nedisciplinirana oziroma nekorekten odnos nekaterih posameznikov do koroške selekcije.

Uspešna je bila mladinska selekcija, ki je zmagala proti Kladivarju s 3:2. Zadetke so dosegli: Veronik, Mesarič in Trdina.

KOROŠKA REGIONALNA LIGA

V 3. in 4. kolu koroške lige so bili doseženi naslednji rezultati: Akumulator—Slovenj Gradec 4:1, Radlje—Leše 2:2, Peca—Holmec 0:2, Fužinar—Korotan 3:6, Kograd—Ojstrica 0:5, Korotan—Radlje 2:2, Ojstrica—Peca 3:3, Slovenj Gradec—Fužinar 1:2, Leše—Kograd 5:0, Akumulator—Holmec 2:0. Po četrtem kolu so v vodstvu Korotan, Ojstrica in Radlje, ki imajo po šest točk.

ODBOJKA

Tekme za jugoslovanski pokal

V Mariboru sta bili dve polfinalni srečanja za jugoslovanski pokal v republiškem merilu. Ženska ekipa Fužinarja je izgubila pokalno tekmo z Branikom s 3:2, s tem da je Fužinar zapravil v petem setu zaključno žogo pri rezultatu 14:13. Moška ekipa Fužinarja je zaigrala odlično in z lahkoto premagala sicer neugodno ekipo Maribora s 3:1.

Bled—Fužinar 3:2

V Brezovici pri Ljubljani je bilo finalno srečanje med Fužinarjem in Bledom. Naši igralci so prikazali normalno igranje v prvih dveh nizih, ki so jih z lahkoto dobili. Potem so popustili, čeprav so telesno dobro pripravljeni, in zapored izgubili tri sete.

Republiškega mladinskega prvenstva od 2. do 14. julija se je udeležil Danilo Peruš. V zelo močni konkurenci 42 šahistov je v 11 kolih zbral 6,5 točke in osvojil zelo dobro 10. mesto.

29. julija smo se udeležili enodnevnega moštvenega turnirja v kampu Šobec pri Bledu. Ekipo so sestavljali J. Jesenek, N. Ristič, H. Komarica in D. Peruš. Po moči ekipe smo igrali v 2. skupini in med 10 moštvi osvojili 7. mesto, ali skupno 17. mesto med 58 udeleženi ekipami.

Od 8. do 9. septembra so se v Velenju srečali slovenski dopisni šahisti na letni skupščini. Te so se udeležili Komarica, Vrečič M. in Grzina B. Pomerili so se tudi v hitropoteznem šahu, kjer so vsi trije pristali v zlati sredini med 30 udeleženci. Kritiko pa je zaslužila Koroška šahovska zveza, ker ni delegirala svojega predstavnika v republiški odbor dopisnih šahistov.

Hitropotezno prvenstvo za pokal »Fužinar 79« se je prevesilo v jesenski del. 7. turnir smo odigrali 27. septembra. Udeležilo se ga je 14 šahistov. Zmagal je J. Jesenek, ki je od 13 partij izgubil le proti Zuncu in osvojil 12 točk. Drugi je bil B. Prosenc z 10,5 točke, le pol točke manj ima tretjeuvrščeni N. Ristič. Četrty je bil D. Peruš 8,5, 5. D. Čede 8, kakor tudi J. Žunec. Na sedmem mestu je s 6,5 točke pristal B. Grzina itd.

Po tem turnirju je skupna razvrstitev takale:

1. N. Ristič 129 točk, 2. J. Jesenek 112, 3. J. Žunec 81, 4. D. Peruš 72, 5. B. Prosenc 45, 6. H. Komarica 44, 7. A. Erjave 38, 8. M. Uršič 35, 9. T. Prevorčič 20, 10. M. Vrečič 19 itd. Vseh uvrščenih je 19.

V. Pesjak

V Framu je bil v počastitev krajevnega praznika in v spomin na požgano Planico hitropotezni turnir, ki se ga je udeležilo kar 17 štiričlanskih moštvev. Prvo mesto je premočno osvojila ekipa Maribora, ki nastopa v prvi zvezni ligi, ekipa Fužinarja pa je osvojila solidno peto mesto. Za Fužinar je nastopalo pet šahistov, ki so menjaje se igrali in v 64 igranih partijah osvojili 39,5 točk ali 61,7%. Postava in rezultati naših šahistov: Ristič od 13 partij 6 točk

Bodljika

(64,2%), J. Jesenek od 12 6,5 točk (54,2%), Žunec od 14 partij 9 (64,3%) Peruš 8 točk od 13 (61,5%) in Prosenc 10 točk od 12 (83,3%). Primerjava moči ali uspeha posameznikov ni možna po številu točk oziroma odstotkov, ker so eni nastopali pretežno na prvih, drugi pa na zadnjih deskah.

Š. F.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI NA PIKNIKU

IO OO sindikata TOZD pnevmatični stroji je tudi letos privedil »piknik v naravi«, ki so se ga udeležili sodelavci s svojimi družinami. 9. 9. 1979 smo se zbrali na Rinskem vrelcu. Po malici so se zvrstile razne igre in tekmovanja v športnih dejavnostih. Pomerili smo se v streljanju z rračno puško, metanju šolske bombe, nogometu in igri med dvema ognjema. Najboljšim posameznikom in ekipi so bili podeljeni pokali in priznanja.

Po končani športni rekreaciji smo bili postreženi z dobrimi jedili na žaru. Nato smo se ob prijetni glasbi vrteli vse do večernih ur.

Menimo, da smo dosegli namen, ki smo si ga zastavili. Združili smo prijetno s koristnim tako s stališča družbene samozasčite kot v akciji »nič nas ne sme presenetiti« in ne nazadnje tudi z zblizanjem naših sodelavcev in njihovih svojcev. Takšnih srečanj si v bodoče želimo še več.

AKCIJA RINGA — RAJA ALI CICIBAN PLANINEC

V preteklem šolskem letu smo v vrtcu Solzice na Ravnah na pobudo predstavnikov Planinskega društva Ravne pričeli z akcijo »ciciban-planinec«. Planirali smo izlete, hodili, bili vedri in zadovoljni. Vsak ciciban-planinec je v svoj dnevnik risal doživetja in vtise, vzgojiteljice pa smo vpisovale in skrbele za pečate.

Poglejte, kam vse smo šli! Na vrh poseke, k spomeniku padlim borcem v Kotlji, na Navrški vrh celo dvakrat, na Brinjevo goro, na trimski stezi v Kotljah in pri DTK na Ravnah, h Kefrovemu mlinu, v park, v Toplo in k Pavčkovim bolnicam ter h Grmovškemu domu pod Veliko Kopo.

25. junija 1979 smo vsi prejeli značke ringa-raja in zdaj smo pravi cicibani-planinci. 93 nas je pa še štiri tovarišice: Mojca, Olga, Angelca in Frida. Jeseni bomo že šolarji. Naprej bomo planinarili in postali pionirji-planinci. Moramo nadaljevati, saj smo z značkami potrjeni. Pa še v Planinsko društvo Ravne smo se včlanili.

Mojca Prašnički

V PORTOROŽ ŠE KDAJ

Kot član delovne organizacije Železarne Jesenice sem se letos odločil, da svoj dopust preživim med ravnskimi železarji v Portorožu in naj takoj na začetku povem, da mi za tako odločitev ni bilo žal. Ker je bila izmena ravno na terek oziroma povra-

tek na četrtek, je bilo nekaj težav za »parne« in »neparne«, vendar se je z razumevanjem prijaznega osebjia doma vse hitro in zadovoljivo rešilo. To je pa že na začetku kazalo, da bo dopust prijeten. In tako je tudi bilo.

Mogoče je bilo naključje, da so bili med nami tudi muzikantje, vendar smo tako bili za ta del zabave preskrbljeni. Ko so se pa roke muzikantov in noge plesalcev utrudile, se je oglasila domača pesem in čas je kar prehitro tekkel. Seveda pa nismo skrbeli samo za duševno rekreacijo, ampak je bilo dosti tudi prave, športne, za kar je poskrbel rekreator. Mislim, da bi moral biti prav rekreator organizator vsega dopustniškega življenja, še zlasti takrat, ko dopustnikom ponagaja vreme. Ljudje smo pač takšni, da smo pripravljeni marsikaj storiti, vendar mora biti nekdo pobudnik oziroma organizator. Ko sem že pri predlogih, naj mi bo dovoljeno, da predlagam drugačno obliko splava, saj je tak, kot je sedaj, nevaren in ne služi svojemu namenu. Nekaj praznih sodov, ki jih v železarni gotovo ne manjka, bi bilo treba prekriti z deskami in splav bi bil predraga, investicija pa ne predraga.

Na koncu naj se v imenu vseh delavcev železarne Jesenice, ki so preživeli svoj dopust v Portorožu, zahvalim vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je bil naš dopust prijeten in da smo si nabrali novih moči za naše nadaljnje delo.

Z železarskimi pozdravi

Janez Štojs

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

SKUPŠČINA MEDNARODNE BANKE ZA OBNOVO IN RAZVOJ MEDNARODNEGA MONETARNEGA SKLADA

Ob 34. skupščini mednarodne banke za obnovo in razvoj monetarnega sklada od 2. do 5. oktobra 1979 v Beogradu izdaja skupnost jugoslovanskih PTT dve priložnostni poštni znamki za 4,90 in 10 din. Ta banka, ki ima sicer svoj sedež v Washingtonu,

prireja vsako tretje leto skupščino zunaj ZDA. Letne skupščine mednarodnih finančnih organizacij so najvišji sestanek finančnih funkcionarjev vlad držav članic in najpomembnejših osebnosti mednarodnega bančništva.

Poleg ministrov za finance in guvernerjev centralnih bank — članic teh organizacij so se sestanka v Beogradu udeležili še opazovalci več mednarodnih organizacij ter poročevalci sredstev obveščanja vsega sveta. Skupna udeležba prek 5000 ljudi.

Na obeh znamkah je prikazan znak svetovne banke in znak mednarodnega monetarnega sklada v dvobarvnih variantah. Grafična realizacija je delo Andreja Milenkoviča, tisk dunajske državne tiskarne (Österreichische Staatsdruckerei) v tehniki večbarvnega globokega tiska v polah po 9.

V prodajo so prišle 1. oktobra 1979. Istega dne pa tudi priložnostni ovitek za 2,50 dinarja in ovitek prvega dne (FDC) za 17,40 dinarja.

HOBII ALI DELO

Filatelija je že zdavnaj prerasla meje navadnega zbiranja znamk. Minili so časi, ko so filatelisti zbirali znamke samo zaradi svojega osebnega zadovoljstva. V današnjem svetu biznisa je zbiranje znamk donosno delo, od katerega filatelisti pričakujejo, da bodo čez leto — dve povrnili vloženi denar s precejšnjim dobičkom. Spremlja jo takšna gibanja poštne uprave po vsem svetu tudi same prispevajo k temu, da znamka postaja vse bolj predmet trgovine in burnih spekulativnih izdaj raznih trioglatih, okroglih in podobnih znamk, dodatnega tiskanja naklad itd. Poštna uprava Francije pa je v zadnjih letih uvedla zelo stroge omejitve rokov prodaje svojih znamk. Ti roki so včasih samo nekaj mesecev.

Vse to so ukrepi v dobro znamke in filatelije, posli pa vendarle cvetijo.

F. U.

IZREKI

V ljubeznivosti je dosti prezira do ljudi.

Nietzsche

Združiti vljudnost s ponosom, je prava mojstrovina.

Schopenhauer

Oktobrske njive

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. avgusta do 20. septembra 1979

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Apšner Ivan	30. 1. 1959	NK delavec	kalilnica	iz JLA
2.	Bajo Franjo	9. 5. 1955	PK žerjavovodja	jeklarna	ponovna zaposlitev v ŽR
3.	Bartulovič Srečko	26. 6. 1959	KV strojni ključavničar	pnevmatični stroji	iz JLA
4.	Bastl Marko	25. 4. 1960	KV rezkalec	kovinarstvo	iz šole
5.	Belina Jožef	5. 1. 1951	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
6.	Bratuša Marjan	25. 3. 1962	KV strojni kalupar	jeklolivarna	iz šole
7.	Brložnik Drago	19. 9. 1956	SŠ elektrotehnik	elektrotehnične storitve	iz JLA
8.	Burjak Beno	2. 6. 1961	NK delavec	industrijski noži	iz druge delovne organizacije
9.	Ceppek Ivanka	9. 3. 1932	NK delavka	družbeni standard	iz druge delovne organizacije
10.	Dobi Dorde	17. 3. 1952	VŠ dipl. inž. str.	raziskave in razvoj	štipendist ŽR
11.	Ermenc Franc	9. 1. 1961	KV ključavničar	kovinarstvo	iz šole
12.	Felkar Srečko	1. 2. 1958	KV str. ključavničar	strojno gradbeno vzdrževanje	iz JLA
13.	Franc Marina	23. 3. 1960	NK delavka	družbeni standard	iz druge delovne organizacije
14.	Gorenšek Andrej	9. 10. 1960	SŠ str. tehnik	priprava proizvodnje	iz šole
15.	Gošnjak Jože	18. 3. 1961	KV brusilec	stroji in deli	iz šole
16.	Grudnik Aleksander	7. 9. 1961	KV ključavničar	kovinarstvo	iz šole
17.	Hartman Ivo	12. 9. 1961	KV obr. električar	elektrotehnične storitve	iz šole
18.	Herceg Stefan	31. 3. 1959	KV strugar	stroji in deli	iz JLA
19.	Hovnik Srečko	3. 9. 1958	SŠ met. tehnik	jeklarna	iz JLA
20.	Kaker Zvonko	17. 7. 1959	KV str. ključavničar	strojno gradbeno vzdrževanje	iz JLA
21.	Katrašnik Janez	20. 5. 1947	VŠ dipl. inž. str.	raziskave in razvoj	iz druge delovne organizacije
22.	Kladnik Marjan	4. 1. 1961	KV rezkalec	kovinarstvo	iz šole
23.	Kladnik Marjan	14. 11. 1960	KV rezkalec	kovinarstvo	iz šole
24.	Kladnik Franc	7. 3. 1961	KV ključavničar	kovinarstvo	iz šole
25.	Kladnik Peter	24. 12. 1960	KV rezkalec	kovinarstvo	iz šole
26.	Knapič Marjan	12. 9. 1953	SŠ str. tehnik	kovinarstvo	iz druge delovne organizacije
27.	Knez Jože	15. 3. 1958	KV avtomehanik	transport	iz druge delovne organizacije
28.	Knez Srečko	5. 4. 1957	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
29.	Kolar Boris	8. 9. 1959	KV rezkalec	rezalno orodje	iz JLA
30.	Konečnik Metod	5. 7. 1954	SŠ vet. tehnik	valjarna	iz druge delovne organizacije
31.	Koprivnikar Branko	14. 10. 1959	KV strugar	stroji in deli	iz JLA
32.	Kordež Alojz	27. 5. 1959	KV ključavničar	strojno gradbeno vzdrževanje	iz JLA
33.	Kotnik Srečko	13. 2. 1959	NK delavec	stroji in deli	iz JLA
34.	Kotnik Stefan	25. 12. 1955	NK delavec	komerciala	iz JLA
35.	Krajcar Radovan	22. 6. 1960	SŠ str. tehnik	priprava proizvodnje	iz šole
36.	Krautberger Branko	8. 6. 1954	SŠ str. tehnik	elektrotehnične storitve	iz šole
37.	Kristan Melhior	27. 3. 1959	NK delavec	valjarna	iz JLA
38.	Krznar Franc	7. 10. 1947	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
39.	Krznar Franc	12. 6. 1960	SŠ str. tehnik	kovinarstvo	iz šole
40.	Kuhar Branko	1. 6. 1961	KV ključavničar	kovinarstvo	iz šole
41.	Kumprej Janez	4. 6. 1961	KV ključavničar	kovinarstvo	iz šole
42.	Kunc Marjan	10. 11. 1960	SŠ str. tehnik	energija	iz šole
43.	Kuzma Srečko	27. 9. 1962	NK delavec	jeklarna	iz šole
44.	Lah Marjan	24. 11. 1961	KV str. ključavničar	pnevmatični stroji	prva zaposlitev
45.	Lakovšek Franjo	5. 4. 1958	KV rezkalec	stroji in deli	iz JLA
46.	Laznik Rupert	26. 10. 1959	NK delavec	rezalno orodje	iz JLA
47.	Maklin Milan	4. 2. 1939	VŠ inž. org. dela	DS za gospodarjenje	iz druge delovne organizacije
48.	Manojlovič Gojko	18. 9. 1959	NK delavec	jeklolivarna	prva zaposlitev
49.	Markanovič Marinko	9. 6. 1957	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
50.	Marsel Rajko	19. 1. 1948	NK delavec	raziskave in razvoj	iz druge delovne organizacije
51.	Mikeln Marjan	17. 5. 1959	KV obr. električar	elektrotehnične storitve	iz JLA
52.	Mori Zvonko	11. 6. 1962	KV str. kalupar	jeklolivarna	iz šole
53.	Nadvežnik Ivan	31. 7. 1961	KV strugar	kovinarstvo	iz šole
54.	Novak Stanko	3. 5. 1946	KV ključavničar	kovinarstvo	iz druge delovne organizacije
55.	Ofič Ana	14. 7. 1936	NK delavka	DS kadrovske splošnih zadev	iz druge delovne organizacije
56.	Osojnik Dušan	12. 1. 1962	KV strugar	rezalno orodje	iz šole
57.	Osojnik Edvard	23. 2. 1959	NK delavec	rezalno orodje	iz JLA
58.	Osojnik Janez	24. 11. 1961	NK delavec	jeklolivarna	prva zaposlitev
59.	Part Filip	6. 6. 1960	KV ključavničar	kovinarstvo	iz šole
60.	Paska Mirko	25. 9. 1960	KV tapetnik	jeklarna	prva zaposlitev
61.	Petrič Vitomir	3. 10. 1959	KV obr. električar	elektrotehnične storitve	iz JLA
62.	Podhraški Irena	3. 3. 1961	KV brusilka	rezalno orodje	iz šole
63.	Poljanšek Roman	26. 2. 1934	NK delavec	kovinarstvo	iz druge delovne organizacije
64.	Potočnik Vinko	4. 4. 1959	KV ključavničar	stroji in deli	iz JLA
65.	Praznik Jože	21. 2. 1957	SŠ met. tehnik	priprava proizvodnje	iz druge delovne organizacije
66.	Pravdič Ivan	19. 7. 1957	KV zidar	strojno gradbeno vzdrževanje	iz druge delovne organizacije
67.	Prislan Sašo	14. 2. 1955	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
68.	Pristovnik Milan	29. 3. 1954	VŠ inž. str.	rezalno orodje	iz JLA
69.	Prusnik Matjaž	30. 11. 1960	KV orodjar	kovinarstvo	iz šole
70.	Pungartnik Branko	2. 8. 1961	KV rezkalec	stroji in deli	iz šole
71.	Račnik Željko	24. 7. 1959	KV str. kovač	kovačnica	iz JLA
72.	Rakun Marjan	10. 7. 1961	KV strugar	kovinarstvo	iz šole
73.	Ramšak Vladimir	10. 7. 1961	KV obr. električar	elektrotehnične storitve	iz šole
74.	Razdevšek Milan	10. 5. 1959	KV avtomehanik	strojno gradbeno vzdrževanje	iz šole
75.	Retko Ivan	10. 12. 1958	KV str. kovač	kovačnica	iz JLA
76.	Ros Stefan	16. 12. 1958	NK delavec	valjarna	iz JLA
77.	Rudl Anton	8. 6. 1931	SŠ rud. tehnik	DS kadrovske splošnih zadev	iz druge delovne organizacije
78.	Semernik Drago	22. 6. 1959	KV str. ključavničar	industrijski noži	iz JLA
79.	Smrečnik Viktor	5. 7. 1961	KV ključavničar	kovinarstvo	iz šole
80.	Slatinek Marija	10. 9. 1939	NK delavka	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
81.	Srčič Bojan	29. 7. 1962	KV strojni kalupar	jeklolivarna	iz šole
82.	Stočko Marjan	13. 9. 1959	KV valjavec	valjarna	iz JLA
83.	Strojnič Silvo	21. 10. 1954	KV rudar	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
84.	Šantl Franc	23. 3. 1963	NK delavec	komerciala	prva zaposlitev
85.	Škratek Alojz	6. 6. 1961	NK delavec	stroji in deli	iz šole
86.	Šteharik Peter	11. 7. 1960	SŠ str. tehnik	priprava proizvodnje	iz šole

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
87.	Štefančič Zvonko	10. 9. 1961	KV str. kalupar	jeklovlek	iz šole
88.	Strigl Igor	20. 3. 1962	KV str. kalupar	jeklolivarna	iz šole
89.	Tosič Radivoje	9. 3. 1953	KV voznik	valjarna	iz druge delovne organizacije
90.	Todorovič Borut	5. 1. 1956	NK delavec	jeklolivarna	ponovna zaposlitev v ŽR
91.	Velunšek Hermina	5. 2. 1961	KV rezkalka	rezalno orodje	iz šole
92.	Verčko Drago	22. 10. 1958	SŠ met. tehnik	jeklarna	iz JLA
93.	Verdel Branko	24. 1. 1959	KV strugar	stroji in deli	iz JLA
94.	Vrhnjak Janez	22. 12. 1960	NK delavec	industrijski noži	prva zaposlitev
95.	Zvonar Marjan	23. 5. 1961	KV obr. električar	elektrotehnične storitve	iz JLA
96.	Zoletić Faik	7. 8. 1958	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Kam je odšel
IZGUBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Arnautović Senahid	4. 3. 1960	NK delavec	valjarna	v JLA
2.	Bedrač Adolf	16. 2. 1958	NK delavec	vzmetarna	izključen po sklepu disciplinske komisije
3.	Borovnik Ivan	30. 7. 1960	KV brusilec	industrijski noži	v JLA
4.	Čaks Milena	14. 2. 1961	NK delavka	družbeni standard	potek pogodbe
5.	Čuk Anton	31. 5. 1930	NK delavec	valjarna	invalidska upokojitev
6.	Dretnik Miloš	26. 3. 1957	SŠ met. tehnik	valjarna	dana odpoved
7.	Gams Marta	12. 7. 1927	NS	DS za finance	starostna upokojitev
8.	Gerdej Marjan	25. 11. 1959	SŠ str. tehnik	raziskave in razvoj	dana odpoved
9.	Gerold Silvo	16. 12. 1959	KV str. kovač	kovačnica	samovoljna zapustitev dela
10.	Godec Darko	19. 9. 1960	NK delavec	pnevmatični stroji	v JLA
11.	Gorenšek Ciril	9. 3. 1958	SŠ el. tehnik š. t.	elektrotehnične storitve	v JLA
12.	Herceg Branko	19. 12. 1959	SŠ kem. tehnik	kontrola kakovosti	v JLA
13.	Ilazić Adem	13. 1. 1957	KV str. ključavničar	jeklolivarna	v JLA
14.	Kajžer Matko	19. 9. 1960	KV str. ključavničar	strojno gradbeno vzdrževanje	v JLA
15.	Kalajžič Janko	20. 5. 1960	KV str. ključavničar	strojno gradbeno vzdrževanje	v JLA
16.	Kojzek Jože	3. 3. 1953	PK žerjavovodja	valjarna	dana odpoved
17.	Kozlar Milan	23. 5. 1960	NK delavec	rezalno orodje	v JLA
18.	Knez Ivan	29. 11. 1960	NK delavec	transport	v JLA
19.	Kovač Izток	21. 8. 1958	SŠ živ. in vet. tehnik	vzmetarna	v JLA
20.	Kunc Vlado	13. 6. 1960	KV str. kovač	kovačnica	v JLA
21.	Lenassi Rudolf	30. 6. 1936	VŠ dipl. pravnik	DS kadrovske splošnih zadev	dana odpoved
22.	Lesjak Stanislav	27. 12. 1947	NK delavec	jeklolivarna	dana odpoved
23.	Levar Marjan	13. 10. 1960	SŠ str. tehnik	priprava proizvodnje	v JLA
24.	Lužnik Gvido	27. 6. 1957	KV str. ključavničar	stroji in deli	v JLA
25.	Merkač Jože	13. 3. 1959	KV brusilec	stroji in deli	v JLA
26.	Mihalič Josip	9. 8. 1960	KV talilec	jeklarna	v JLA
27.	Mohorko Maks	2. 2. 1939	NK delavec	jeklolivarna	dana odpoved
28.	Mravljak Stanko	3. 12. 1953	KV ključavničar	strojno gradbeno vzdrževanje	dana odpoved
29.	Naglič Alojz	25. 5. 1960	KV str. ključavničar	stroji in deli	v JLA
30.	Novak Ivan	24. 6. 1926	VK ključavničar	rezalno orodje	umrl
31.	Osenjak Jože	7. 2. 1932	SŠ str. tehnik	stroji in deli	dana odpoved
32.	Osojnik Matevž	17. 9. 1919	VK kovinostrugar	kontrola kakovosti	starostna upokojitev
33.	Ošlak Stanislav	23. 4. 1960	NK delavec	strojno gradbeno vzdrževanje	v JLA
34.	Paska Mirko	25. 9. 1960	KV tapetnik	jeklarna	v JLA
35.	Perič Marko	17. 4. 1960	KV obr. električar	elektrotehnične storitve	v JLA
36.	Pikl Karel	10. 8. 1947	KV avtotapetnik	kovinarstvo	dana odpoved
37.	Planšak Zdravko	23. 1. 1960	NK delavec	valjarna	v JLA
38.	Plazovnik Ladoslav	18. 6. 1955	KV avtoklepar	industrijski noži	dana odpoved
39.	Porocnik Jože	14. 3. 1919	NK delavec	DS kadrovske splošnih zadev	starostna upokojitev
40.	Praznik Marjan	1. 12. 1955	NK delavec	valjarna	samovoljna zapustitev dela
41.	Prikeržnik Alojz	12. 6. 1960	NK delavec	pnevmatični stroji	v JLA
42.	Pšeničnik Peter	22. 8. 1960	KV kmetovalec	jeklolivarna	v JLA
43.	Pušnik Franc	27. 2. 1921	KV mesar	stroji in deli	starostna upokojitev
44.	Slatinšek Jože	8. 4. 1926	PK žerjavovodja	jeklolivarna	invalidska upokojitev
45.	Stranšček Marjan	11. 7. 1953	VŠ predm. učitelj	DS za gospodarjenje	dana odpoved
46.	Strnjak Zofija	12. 11. 1923	NK delavka	jeklolivarna	starostna upokojitev
47.	Sipek Štefan	28. 12. 1960	NK delavec	kovačnica	v JLA
48.	Štruc Ivan	24. 4. 1927	NK delavec	jeklolivarna	starostna upokojitev
49.	Stumberger Renata	20. 7. 1956	SŠ lik. tehnik	priprava proizvodnje	dana odpoved
50.	Tomažič Janez	1. 5. 1960	KV str. ključavničar	stroji in deli	v JLA
51.	Ugrin Anton	25. 10. 1953	NK delavec	jeklovlek	dana odpoved
52.	Vidovič Ilija	15. 5. 1959	KV ključavničar	vzmetarna	v JLA
53.	Volker Milan	17. 9. 1960	NK delavec	komerciala	v JLA
54.	Zajamšek Franjo	19. 1. 1960	KV obr. električar	elektrotehnične storitve	v JLA
55.	Zvikart Jože	25. 1. 1926	PK rezkalec	kontrola kakovosti	invalidska upokojitev
56.	Popič Maks	20. 2. 1927	VK voznik	rezalno orodje	invalidska upokojitev

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJA

Pridobili lastnost delavca	Izgubili lastnost delavca
2 — VŠ dipl. inž. strojništva	2 — KV str. kovača
1 — VŠ inž. org. dela	1 — KV talilec
1 — VŠ inženir strojništva	1 — KV tapetnik
7 — SŠ strojnih tehnikov	2 — KV obratovna električarja
3 — SŠ metalurški tehniki	1 — KV avtotapetnik
1 — SŠ elektrotehnik	1 — KV avtoklepar
1 — SŠ veterinarski tehnik	1 — KV kmetovalec
1 — SŠ rudarski tehnik	1 — KV mesar
15 — KV strojnih ključavničarjev	2 — PK žerjavovodja
8 — KV rezkalcev	1 — PK rezkalec
5 — KV strojnih kaluperjev	19 — NK delavcev
2 — KV brusilca	1 — NS
5 — KV obratnih električarjev	56

NAŠI UPOKOJENCI

Jože Slatinšek, roj. 8. aprila 1926, v železarni od 4. novembra 1947, nazadnje v tozd jeklolivarna kot žerjavovodja. Inval. upok. 31. avgusta 1979.

Marta Gams, roj. 12. julija 1927, v železarni od 10. julija 1945, nazadnje v DS za finance kot vodja obračuna proizvodnje tozd jeklarne in jeklolivarne. Star. upokoje-na 31. avgusta 1979.

Franc Pušnik, roj. 27. februarja 1921, v železarni od 16. oktobra 1957, nazadnje v tozd stroji in deli kot pomožni delavec. Star. upokojen 3. septembra 1979.

Anton Čuk, roj. 31. maja 1930, v železarni od 4. maja 1955, s prekinitevjo, nazadnje v tozd valjar-na kot adjuster gredic. Inval. upokojen 31. avgusta 1979.

Matevž Osojnik, roj. 17. septembra 1919, v železarni od 13. marca 1946, nazadnje v tozd kontrola kakovosti kot referent za reklamacije. Star. upokojen 17. septembra 1979.

Zofija Strnjak, roj. 12. novembra 1923, v železarni od 26. avgusta 1959, nazadnje v tozd jekloli-varna kot čistilka garderob in pisarn. Star. upokojena 15. septembra 1979.

Jože Poročnik, roj. 14. marca 1919, v železarni od 6. novembra 1951, nazadnje v del. skupnosti KSZ kot obhodni nadzornik. Star. upokojen 31. avgusta 1979.

Alojz Pratnekar, roj. 6. maja 1921, v železarni od 1. septembra 1964 v tozd transport kot voznik to-vornjaka. Star. upokojen 1. oktobra 1979.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in vodstvu čistilnice za prejeta darila in poslovilne besede.

Zofija Strnjak

Pri gradnji želijo upoštevati možnosti, ki jih daje osnovna šola Koroških jeklarjev, kot so zaklonišča in kuhinja, sicer pa naj

bi bil vrtec arhitektonsko tako načrtovan, da bi ga bilo možno dograjevati. O nadaljnjih odločitvah bomo sproti poročali.

»Črne torbice so zdaj v modi. To je slab znak. Morda je kaj značilnejšega v torbici?«

»Ključni.«

»Srca?«

»Vidim, da se radi šalite! Ključni mojega dvosobnega stanovanja.«

»To so pa zelo lepi ključni. Še kaj?«

»Ključni moje škode.«

»Čudežna si, Boženka. Prepoznal bi te zaprtih oči. Samo še eno vprašanje: zakaj bi čakala do sedmih? Čez pol ure pri vodometu. Si za to?«

»Kajpak.«

(Prev: — ar)

HUMORESKA:

H. O.:

Kakšna zveza

»Halo. Alina?«
»Napačno!«
»Nemogoče! Tu Marek!«
»Ni važno, zmotili ste se.«
»Opravičujem se stokrat, ampak verjemite, od nekdanj sanjam o taki čudežni pomoti. Bi mi povedali vaše ime?«
»Božena.«
»Prelepo! A kaj, Boženka, delate danes zvečer?«
»Nič.«
»Predlagam, da skupaj ne delava nič. Ob sedmih na Trgu pri vodometu. Se strinjate?«
»Pa... saj se niti ne poznavam!«
»Imel bom časopis...«
»Ob sedmih imajo vsi večerne časopise.«
»Ampak v časopisu bom imel steklenico vina.«
»Ob sedmih zvečer vsi moški čakajo z nekakšno steklenico. To

ni ravno pravi razpoznavni znak.«

»Je lahko liker?«

»To je že bolje, ampak ni tisto pravo.«

»Konjak? Taka steklenica se opazi že od daleč!«

»Če ima pet zvezdic. Kaj pa v drugi roki?«

»V drugi? Mogoče kolač?«

»Eeee... s konjakom?«

»No, limono!«

»Čudovito! Morda še kakšno stvar, da bi bila izključena vsaka možnost zgrešitve?«

»Sardine!«

»Prav. S konjakom, limono, sardinami, zavitkom bonbonov in z likerjem vas bom prepoznala v največji gneči.«

»Dobro, z menoj je zdaj jasno. Kaj boste pa vi držali v rokah?«

»Črno torbico.«

PRIPRAVE ZA GRADNJO VRTCA

Pri krajevni skupnosti Ravne so oblikovali gradbeni odbor za vrtec na Javorniku.

Prva odločitev odbora je bila, da vročijo že zbrana sredstva temeljni banki v Slovenj Gradcu, da bi se oplemenitila. Nadalje so se dogovorili, naj tov. Pogačarjeva preuči, kakšen objekt bi najbolj ustrezal. Na njen predlog si bodo šli ogledat vrtec v Slovensko Bistrico in Levec pri Celju.

Do prvega decembra mora gradbeni odbor zbrati vso potrebno dokumentacijo, da bi lahko marca že razpisali oddajo gradbenih del.

IRCI NA SVOJ RAČUN

Koliko ima duha, smisla za humor in širokogrudnosti, to dokazuje narod s smehom na svoj račun. Poglejmo eno irsko.

Paddy je bil tako domišljav, da je za vsak svoj rojstni dan čestital svoji materi.

Fotografije za to številko so prispevali: F. Očepek, F. Kamnik, F. Rotar in služba za informiranje.